

Loons Kijk- en Leesboek

marcel modave

*Uit gouden korenaren
schiep god de Loonenaren
En uit het restant
d'anderen van het land.*

(Volgens Nicole)

Loons Kijk- en Leesboek

door marcel modave

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Modave', with a large, stylized flourish above it. To the right of the signature, the date '10-12-87' is written.

*Ondervoorzitter Tongerse Schrijverskring.
Bestuurslid V.L.A. Vereniging van Lim-
burgse Auteurs.*

Borgloon: de moeite waard

Borgloon eertijds amper 3.000 inwoners kreeg er door de fusie een aantal kleine gemeenten bij nml Broekom, Gors op Leeuw, Gotem, Grootloon, Hendrieken, Hoepertingen, Jesseren, Kerniel, Kuttekoven, Rijkel, Voort. Dat alles samen betekent ruim 10.000 inwoners en een oppervlakte van 5.111 ha.

We gaan het niet hebben over industrie maar wel een tijdje terug lopen.

Borgloon is gelegen in het noordelijk deel van droog Haspengouw.

Het was de hoofdstad van het graafschap Loon, maar dat graafschap Loon, was zo groot als bijna heel de provincie Limburg. In feite was Borgloon dus de hoofdplaats van de provincie.

Het is een kunstmatig opgehoogde heuvel waarop de graven van Loon hun burcht gingen bouwen. En zo kwam er een bloeiende nederzetting tot stand.

Maar de eerste belangrijke tegenslag was de verwoesting van de burcht in 1180. De graven trokken toen meer naar Kuringen en dan duurde het niet lang meer of Borgloon verloor zijn functie als hoofdplaats.

De nieuwe hoofdstad werd Hasselt.

In 1200 kreeg Borgloon zijn standsrechten en werd de stad ook omwald.

Vanaf 1366 werd Borgloon definitief ingelijfd bij het prinsbisdom Luik.

Borgloon loont zeker de moeite voor een bezoek want er zijn tal van merkwaardigheden niet alleen in het centrum. Ook in de deelgemeenten is er heel wat te zien, er zijn tevens goed aangeduide wandelwegen van diverse afstanden. Enkele jaren terug verscheen er via een ne-

derlandse uitgever een boekje: Borgloon in oude prentkaarten, met hoofdzakelijk een foto en een paar lijnen tekst. We hebben dat nu wat veranderd — er was nog steeds vraag naar dat eerste boekje. Nu dus niet alleen een foto maar ook meer tekst.

Burgemeesters.

We willen ook nog de namen geven van de burgemeesters vanaf 1890, dat was E. Petit die burgemeester bleef tot december 1911.

Dan kwam J. Groenendaels van januari 1912 tot september 1931.

Fr. Hubo was burgemeester van juli 1921 tot september 1931.

Jan Massonnet van 1931 tot 1933.

Octaaf Daris zou burgemeester worden van 1933 tot 22 oktober 1935 (dag van zijn overlijden).

Jan Dirickx werd zijn opvolger tot 1941 wanneer hij afgezet werd door de Duitsers.

De oorlogsburgemeester (zonder verkiezing) werd J. Dessers.

Na de oorlog werd Victor Copis enkele maanden de overgangsburgemeester om dan in 1945 voor een jaar opgevolgd te worden door Jean Ory.

Lievin Copis was burgemeester van 1946 tot 1952 en dan kwam Jozef Grommen die we elders voorstellen na hem kwamen dan nog Jan Grommen, J.M. Martin en Clement Wijnants. We hopen op die manier een en ander over Borgloon te kunnen brengen.

En niet inwoners een en ander te leren over een kleine landelijke stad, die een bezoek zeker overwaard is.

We hebben ook getracht de vertegenwoordigers van alle strekkingen zo gelijkmatig mogelijk aan bod te laten komen.

Marcel Modave

Dank aan iedereen

Men zal zeker willen begrijpen dat we niet iedereen in het boekje konden brengen. Heel zeker waren er ook nog heel wat belangrijke personen die nu niet aan bod kwamen.

Maar de inhoud was ook niet onbeperkt omdat het anders te duur zou uitvallen.

Natuurlijk dat het boekje niet kon samengesteld worden met eigen dokumentatie alleen zodat we beroep hebben dienen te doen op tal van mensen. En we moeten zeggen dat we overal de grootste hulp kregen. Zo vernoe-men we in een toevallige orde, Jean Ulrich, de familie Marcel Willems-Menten, Maria Pirard-Neven, Petrus Timmermans, Jean Loeners, Pierre Jans, het secretariat van de stad Borgloon met stadssecretaris Pirard en beampte Guy, Roebben, Maurice en Germaine Lismont Vandersmissen, de familie Koll-Vanderbeeken, Jan en mevr. Grommen, Maria Massonnet, mevr. Lycops, A. Lycke, J. Berkenbosch, Victorine Vanvinckenroy, de familie Albert Wathion-Claessen, Ann en Rene Dupont. Zonder hen zou het absoluut onmogelijk geweest zijn een dergelijke verzameling samen te brengen.

Twee honderdjarigen in het Rustoord

In het rustoord vierde men op twee jaar tijd twee honderdjarigen wat telkens gepaard ging met een hele reeks van feestelijkheden.

Men kan tevens zeggen dat beide behoorden tot het statiekwartier waar in 1971 ook een eeuweling werd gevierd, wat trouwens elders in het boekje wordt aangehaald. Beiden behoorden tot de landbouwstand en de fruitteelt. Louise Wathion was toen al jaren weduwe, zij woonde heel veel jaren in de Wellenstraat — eigenlijk de verlenging van de stationsstraat. Zij was geboren op 22 juni 1883. Zij en haar man dreven een bedrijf van fruitteelt dat heel flink rendeerde en eens hun schaapjes op het droge en de zaken goed overlegd en belegd nam zij het gemakkelijk. Ze hoefde niet meer te werken, zij had geen kinderen en wanneer de jaren te erg begonnen door te wegen werd ze opgenomen in het rustoord. Daar werden heel de feestelijkheden op touw gezet. Zij overleed op 8 juli 1985 en was dus ruim 102 jaar.

Maar ondertussen was in het rustoord Aline Jamart eveneens honderd geworden. Zij werd geboren in Grootloon op 3 september 1884 als dochter van Ivan, een groot landbouwbedrijf waar het vanaf de kinderjaren hard werken geblazen was. Maar haar grote ontspanning was gaan dansen en dat kon toen hoofdzakelijk alleen op de kermissen. Aline was gekend als een kampioene in alle soorten van dans en zelfs op haar honderste verjaardag liet ze bewonderen dat ze zeker nog niet versleten was.

Ook zij kreeg een groot volksfeest en haalde met alle gemak de 101 en 102 jaar. Wanneer het boekje samengesteld werd stevende ze naar de 103, een cijfer dat in Borgloon nog niemand haalde. Ze was nu niet meer zo goed te been maar verstandelijk is er nog geen sleet op haar gestel.

Zij woonde het grootste deel van haar leven op de statie zodat men moet denken dat het daar goed wonen is. Immers de twee volgende kandidaat eeuwelingen komen ook van die wijk.

Dr. Groven

Iemand die gekend en geëerd werd, was zeker Dr. Groven die zijn ambt nog als een roeping aanzag.

Hij was afkomstig uit Jesseren en zelfs wanneer er geen sprake meer was van huisbezoek te doen, ontving hij zijn patiënten aan huis als was hij soms zieker dan zijn patiënten.

Hij bewoog zich in liberale kringen, was ondermeer medestichter van de zaal Burgerwelzijn, oud-voorzitter van de kantonnale liberale associatie. Hij was tevens oud-schepen van onderwijs en voor het gemeentelijk en rijks-onderwijs heeft hij zeer veel gedaan. Die man heeft zeker de verdienste dat hij even zeer bekommerd was voor een patiënt die hem kon betalen alsvoor de sukkelaar die moest zeggen: dokter vandaag zal ik u niet kunnen betalen. Velen zullen hun rekening nooit ontvangen hebben.

Ter nagedachtenis van de Heer
Hendrik, Christiaan GROVEN
echtgenoot van Mevrouw Yvonne Deploige

Geneesheer
Ridder in de Kroonorde
Ere-Voorzitter en medestichter van «Burgerwelzijn»
Oud-Voorzitter van de kantonnale Liberale Associatie
Oud Schepen van Onderwijs

geboren te Jesseren, op 30 mei 1886 en
overleden in de O.L.V. kliniek te Tongeren,
op 2 juni 1970.

De chef van de statie

Hubert Philippens is nog niet zo lang overleden, maar toch hebben we gemeend dat hij een plaats verdiende in het kijkboek.

Hij kwam uit de Voerstreek en als chef van de spoorwegen dwarste hij zo wat heel het land en kwam uiteindelijk in Borgloon terecht, waar hij op pensioen ging en bleef wonen.

Maar speciaal was hij gekend als muzikant...

Hij was ondermeer dirigent van de Koninklijke fanfare De Toekomst Hoepertingen, de Katholieke Loonse Turnkring en van de koninklijke fanfare De Ware Vrienden van Bommershoven.

Hij was ook oorlogsurijwilliger in 1914-1918 en was de laatste overlevende oudstrijder van de eerste wereldoorlog in Borgloon.

Hubert was een kalm en bezadigd man die nog wel erg gehecht was aan de Voerstreek waar hij opgroeide en graag nog eens terugging al was hij in de loop van de jaren een echte Loonenaar geworden.

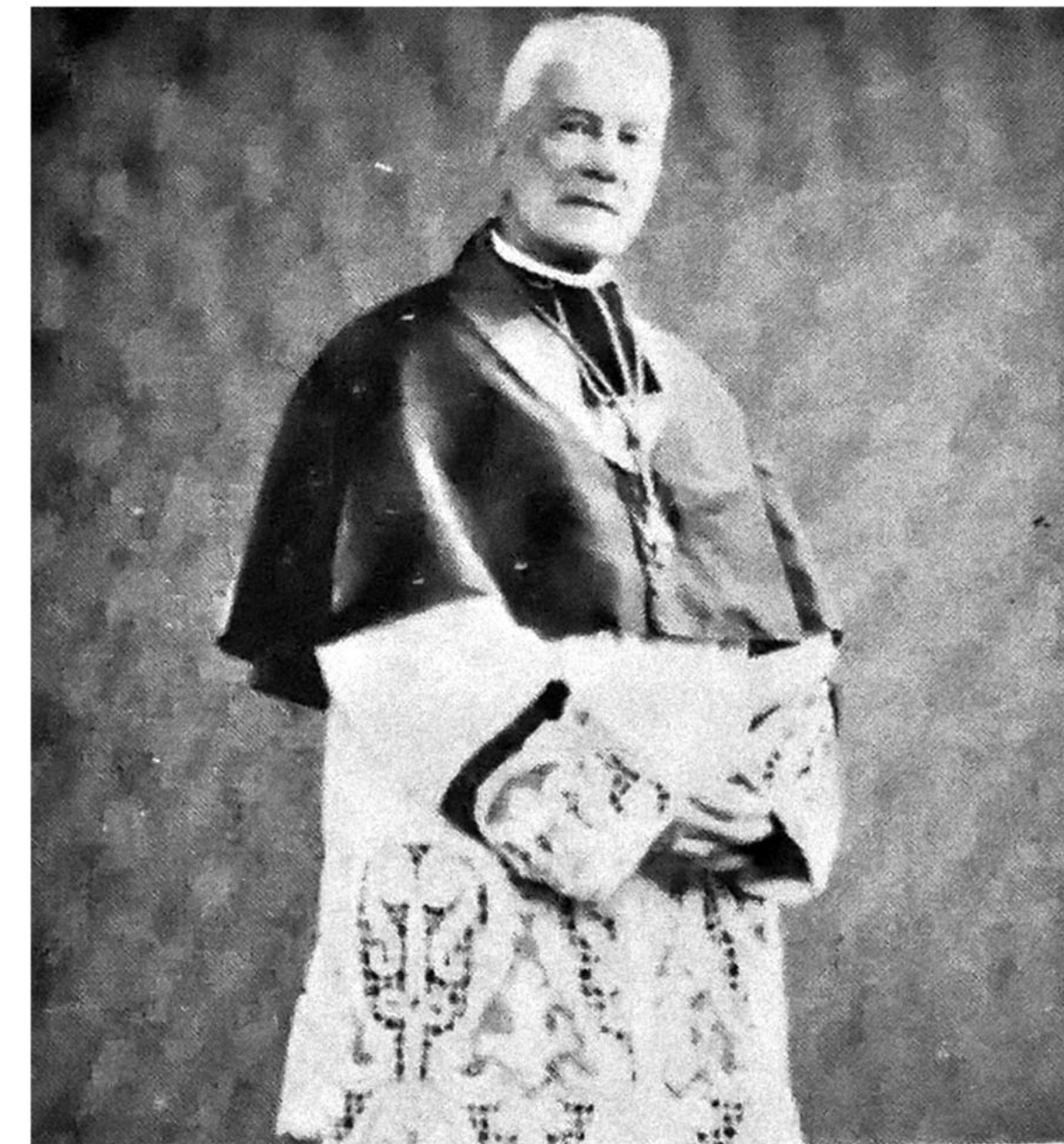
Hij kon maar niet begrijpen dat die landelijk zo vreedzame streek verscheurd werd door taaltwisten die hij in zijn jeugd daar nooit gekend had.

Deken Guisson van Loon

Kanunnik Guisson was deken van Borgloon van 1943 tot 1970. Maar hij was meer dan dat, van 1916 tot 1943 leraar aan de rethorica te Hasselt ook huisleraar en tevens kenner van paarden, toneel, duiven, vechthanen, enz.

Hij werd geboren op de hoeve Levrette te Piringen waar hij later nog altijd op vakantie kwam en de laatste jaren van zijn leven verbleef hij bij zijn nichtje Victorine in Piringen waar hij een eigen appartement had en de vrienden kon ontvangen. Met vader trok hij mee naar de paardenprijskampen — vader dacht dat hij later de hoeve zou overnemen. Maar daar kwam niets van in huis en ook de studies van landbouwingenieur werden verschoven omdat hij naar het seminarie trok. Eens priester gewijd wilde hij toch nog naar de universiteit maar de oorlog 1914-18 was uitgebroken. Hij werd twee jaar huisleraar op het kasteel van graaf de Pemodant te Ochain om dan vanaf 1916 27 jaar leraar te worden aan de rethorica van het college van Hasselt en dan 27 jaar deken te Borgloon. Hij kende niet alleen wat af van de kerk en godsdienst maar ook van hanenvechten, duivenkeuringen en speciaal van goede wijn. Iedere eerste vrijdag van de maand was er een reunie in Alken met een reeks van zijn oud studenten en daarom vinden we die karikatuur zo enorm met: J. Aumann, J. Droogmans, R. Jagenau, J. Knaepen, R. Rombouts, E. Ruppel, A. Smeets, A. Swartelé, P. Boesmans, J. Grommen, A. Jans, L. Meers, L. Roppe, H. Sevens, R. Smeets, A. Vandeurzen, V. Vos. Allemaal oud leerlingen die het tot advocaat, geneesheer, rechter, gouverneur, ingenieur, notaris brachten. Kanunnik Guisson overleed in 1976.

De kindertuin van 1928-29

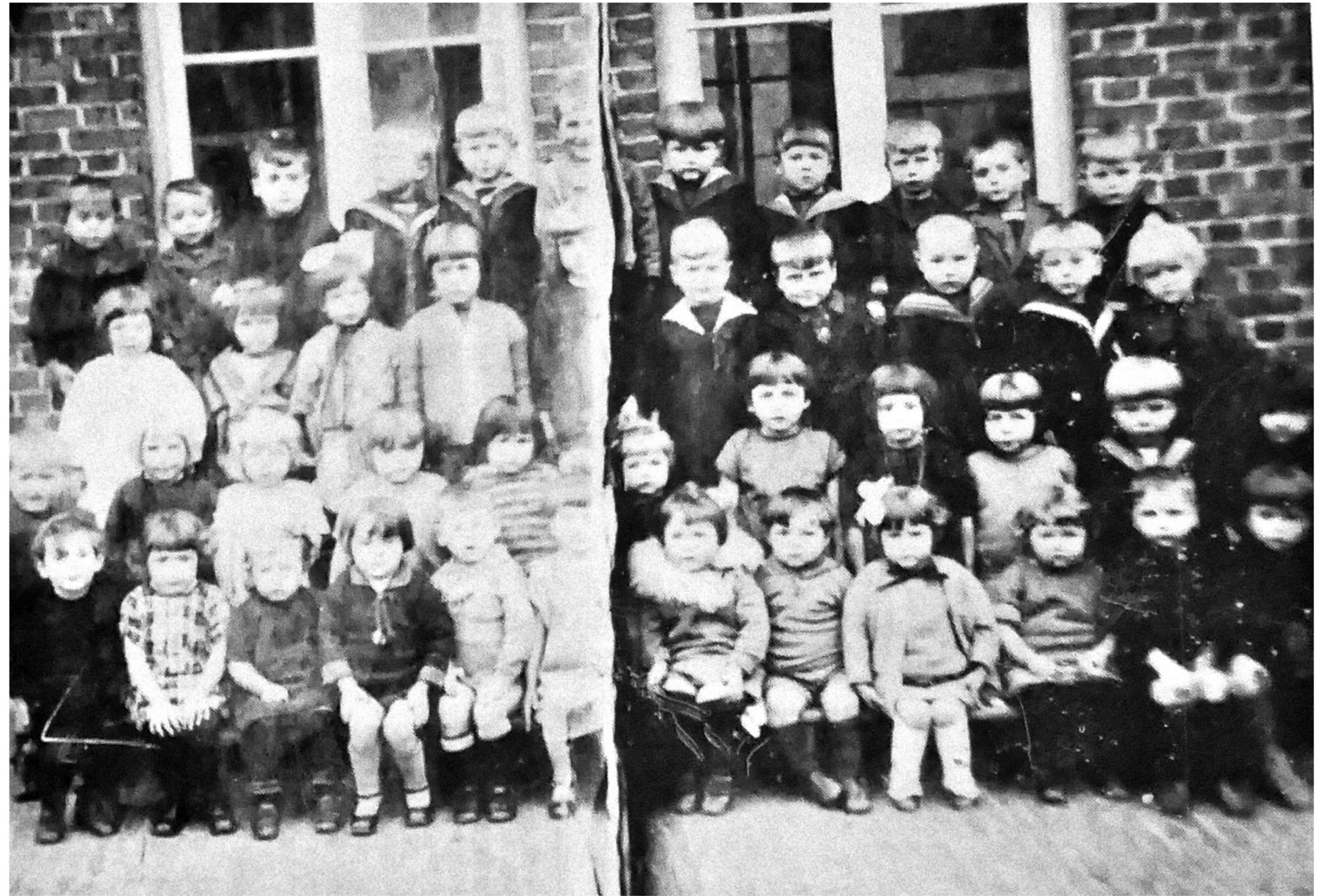
In de kindertuin zaten de meisjes en jongens nog samen, maar vanaf het eerste studiejaar mocht dat niet meer. Hierbij de klas van die jaren met alle namen. Natuurlijk dat enkele onder hen ondertussen overleden zijn.

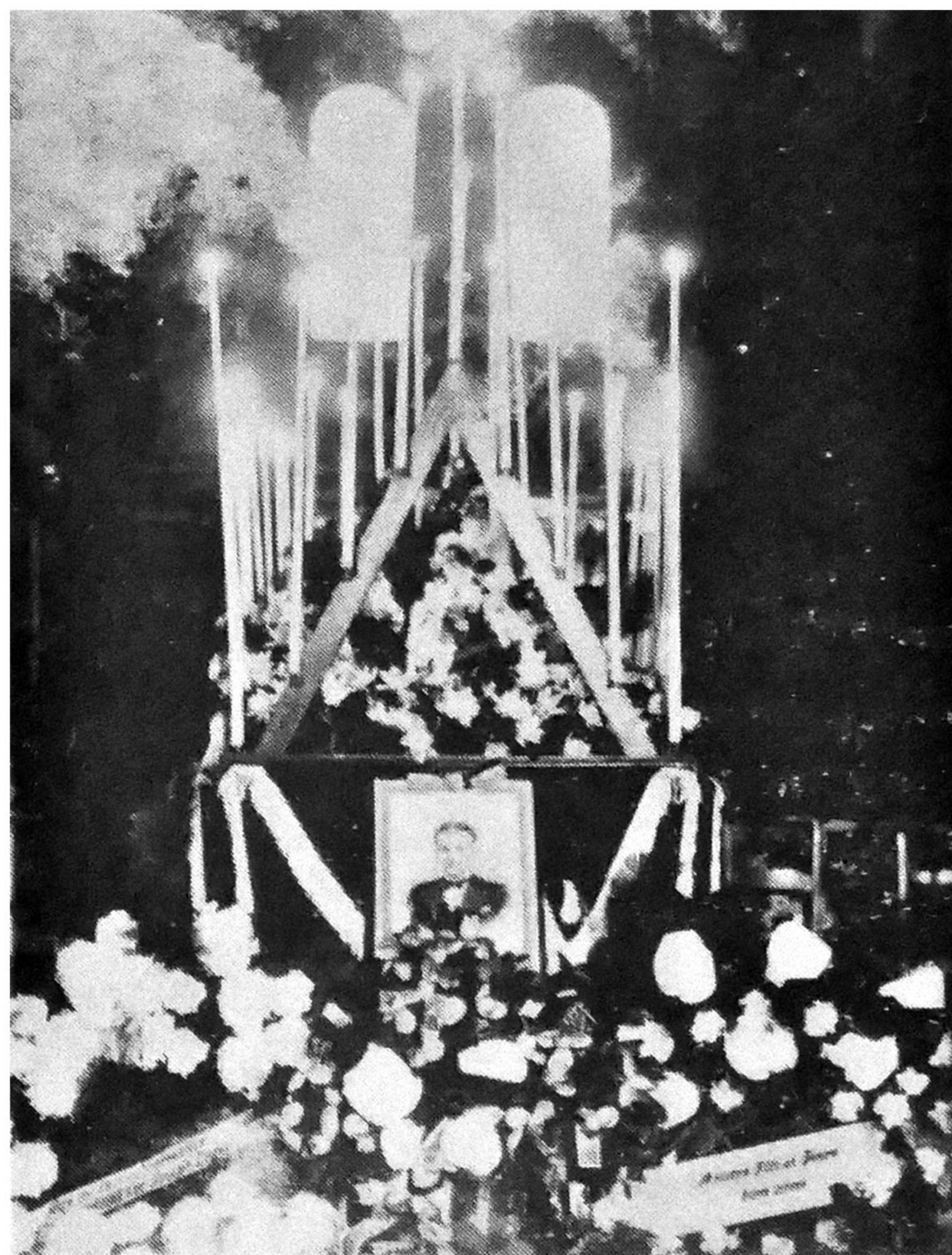
Maar voor de rest let maar eens op of U ze nog herkent:
1e rij: Groffils Robert, Jans Jeanne, Creemers Alice, Teuchie Henri, Diricks Jan, Medarts Mariette, Vanormelingen Josée, Smekens Rene, Rubens Germaine, Belet Josée, Vanormelingen Hendrik, Cortyser Frans

2e rij: Cremers Oktaaf, Coenen Elise, Vandormael Maria, Spruyt Daisy, Cremers Jeanne (+), Vanherck Maria, Poncelet Rosa, Vandersmissen Germaine, Petry Jeanne, Neven Louis, Baldewijns Marcelle.

3e rij: Billen Josephine (+), Drossin Marcella, Pasquasy Helene, Stevens Victoire, Stevens Roberte, Stevens Pierre, Groffils Eugene (+), Lismont Joseph, Wathion Albert, Vrancken Albert.

4e rij: Neven Arthur, Kindermans Leonard, Berkenbosch Justin, Vanistendael Alexis, Vanistendael Theo, Jardin Leon, Derwael Hubert (+), Schreurs Jean, Jans Gerard, Baldewijns Jozef (+), Meekers Jozef.

Zij die wel en niet terug kwamen

In de oorlog betaalde Borgloon even goed als andere steden en gemeenten zijn tol.

Het is moeilijk om alle slachtoffers te gaan behandelen. We beperken ons tot enkele namen omwille van hun apart geval.

Zo was er Simonne Pirard die zeer actief was in het verzet zeker bij de Partisanen.

Zij werd naar diverse kampen gevoerd en kwam uitgemergeld terug. Haar thuiskomst was een feestelijkheid. Zij overleefde de oorlog nog enkele jaren en overleed dan in Frankrijk. De mishandelingen hadden haar gestel totaal ondermijnd.

Een ander geval was Jos Craybeckx, die een garage had aan de Tongerse poort. Hij verbleef meerdere maanden in een krijgsgevangenenkamp.

Uiteindelijk zou hij naar huis mogen maar op de terugreis werd de trein met soldaten betrokken in een botsing. Craybeckx overleefde de crash niet, hierbij een beeld van zijn begrafenis in Borgloon.

Bij de politieke gevangenen die niet naar huis terug kwamen was er Albert Claesen die in het kamp van Laband overleed op 22 januari 1945 en een maand later overleed in Gross Rozen meester Willem Egide Groven.

Verkeerd adres

Op deze kaart staat vermeld Looz Statie straat, Rue de la station.

Natuurlijk moet dat Wellenstraat zijn en slechts waar die witte woningen te zien zijn begint de statie- of stationsstraat.

Aan de rechterkant was er toen de woning van de familie Montero da Silva waar de vader een Brazilliaan was en de moeder van Borgloon.

Zij hadden een koffiebranderij, voor die tijd misschien wel een ongewoon beroep in Zuid Limburg.

Zoals steeds was er volk genoeg wanneer de fotograaf op straat kwam, maar een paar heren draaien wel de rug naar de man met het zwarte kastje en midden van de straat enkele fietsers. Fietsen in die tijd ook wel iets niet alledaags want wie had toen het kapitaal om zo maar een fiets te kopen.

De Turners in volle ornaat.

Hetgeen in Borgloon nog altijd de turners wordt genoemd is het katholiek trommel en trompetterskops dat de naam van Koninklijke kreeg gezien ze meer dan vijftig jaar bestaan.

Momenteel is het trouwens het enigste muziekkorps dat er nog is voor Borgloon centrum.

Al de namen geven van de jonge mannen op die foto is erg moeilijk, we gaan ons alleen beperken tot degenen in de donkere uniformen en het bestuur.

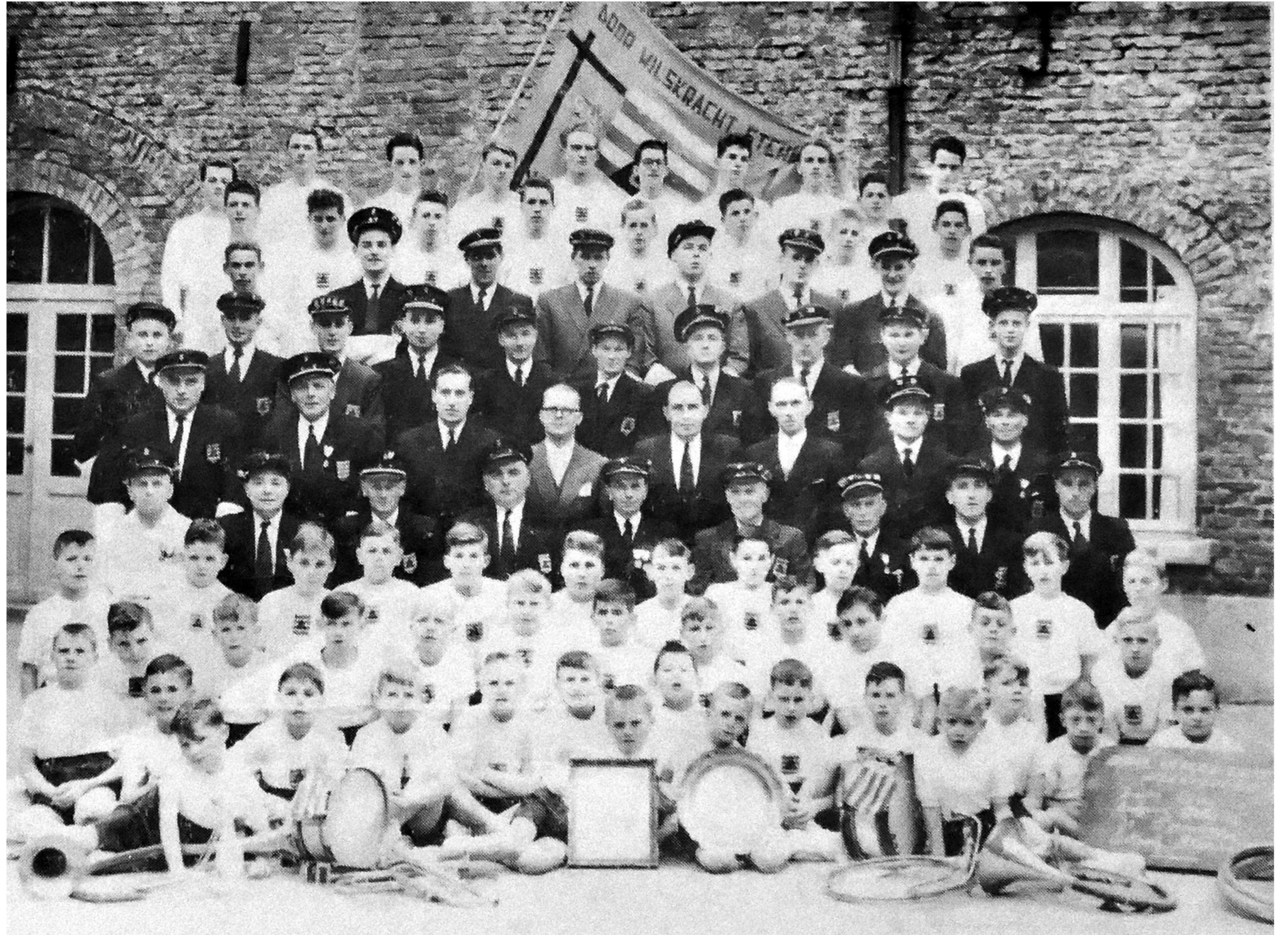
Dan krijgen we te beginnen op de bovenste rij: Jos Ory, Hubert Misotten, Hubert Proesmans, Octaaf Ory, Albert Ory en Vic Meekers.

Dan Jules Proesmans, Rik Vrancken, Haling, Jos Ory, Swerts, Stinke Vrancken, Jean Olislagers, Jef Baldewijns, Jean Meekers en Jef Albert.

De volgende rij: Jef Ory, Henry Ory, apotheker Berkenbosch, Dr. J. Grommen, E. Fourir, meester Coenen, Walter Smets, Albert Massonnet.

De onderste rij groepsleider Jan Grommen, Fil Vannut, Constant Vrancken, Rene Ory, Jef Baldewijns, Jef Proesmans, Raymond Schoenaerts, Henri Olislagers en Robert Groffils.

Van deze mensen zijn er ondertussen een hele reeks overleden. Bij deze overlijdens is dat tragische gebeuren van oktober kermis 1968. De maatschappij ging met een optocht de kermis openen, ze werden langs achter aangereiden door een auto, er waren meerdere gewonden maar Jef Proesmans overleefde de klap niet.

Dat zijn de boeven.

Binst de oorlog werden Pierre Vandersmissen, Georges Pirard en senator Demarre aangehouden door de Duitsers en ettelijke maanden opgesloten in Merksplas. De foto is des te merkwaardiger gezien hij in het geniep genomen werd en dan nog uitgesmokkeld werd. Het was natuurlijk alleen de cliché, die zorgvuldig verstoep werd en pas na de oorlog ontwikkeld werd. De drie "boeven" zijn ondertussen al jaren overleden. Het was niet de laatste maal dat ze opgepakt werden. Want eens dat men op de lijst stond was het voldoende om weer aan de beurt te komen wanneer men gijzelaars nodig had.

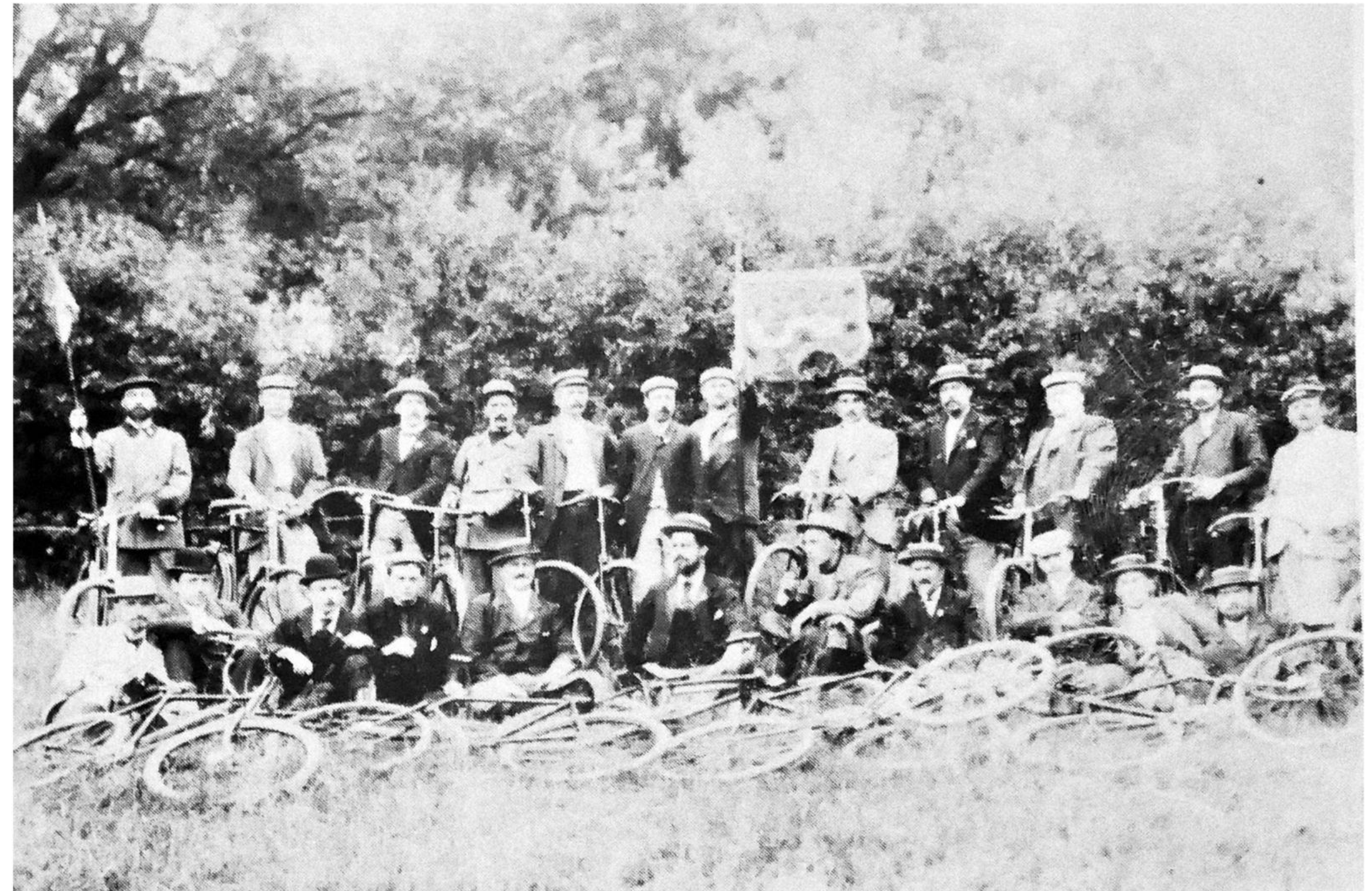
De Veloclub van 1898

Wie in die jaren een velo had, want een fiets kende men niet behoorde al tot de gelukkigen of tot de meer begoe-den die zulk bedrag konden besteden aan een velo. Ook toen bestonden er een soort van toeristenclubs die sa-men uitstappen maakten en tevens de kans kregen om onderweg de kelen te gaan smeren.

Dat is de vélclub van 1898 en het is duidelijk dat van heel die groep niemand meer in leven is.

En alle namen achterhalen bleek onbegonnen werk. Toch kan men zeggen dat volgende heren op de foto voorkomen:

Joseph Wijnants, Edmond Deploige, notaris Roberti, Djanske Daris, Joseph Proesmans, Constant Deploige, Joseph Alofs, Emile Schoutaert, Jefke Groven, Jean Di-rickx (oud burgemeester), Prosper Arnauts, Victor Ro-berti, Henri Wijnants, Frans Hubo, Oscar Fouarge, grandpère Claessen, Jean Teuchies (de baas). Of ze ook gesponserd werden denken we niet, iedereen zal wel hebben moeten instaan voor eigen materiaal.

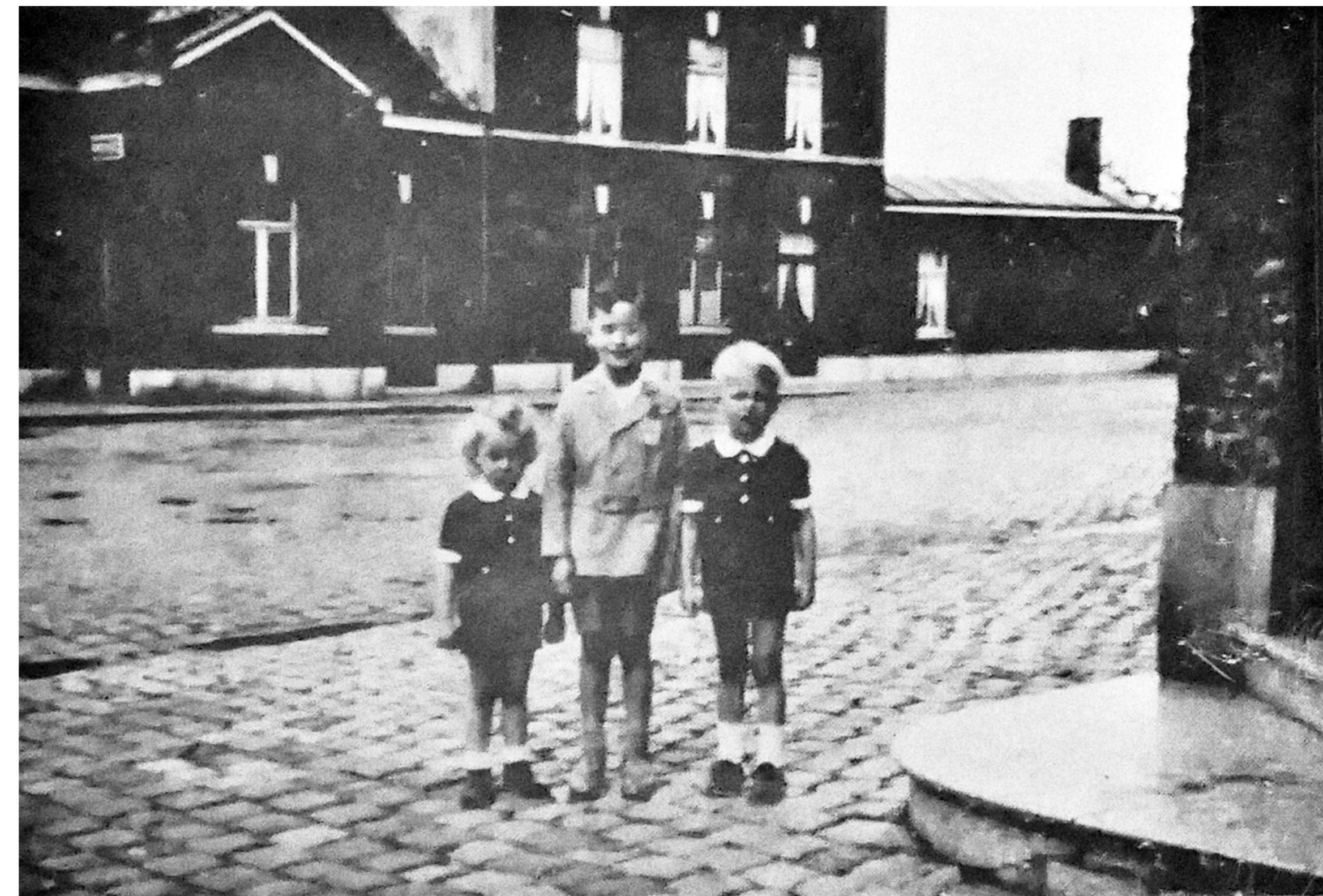

De statiewijk

De statie is altijd zo wat een republiek geweest, elders vertellen we over de president. Maar hier hebben we toch een oud beeld, met de tram die kort na de oorlog uit de rails vloog, tegen het station opbeukte en waarbij een dode viel.

Hier op de beelden hebben we het stationsplein met de statie waar dagelijks honderden reizigers in en uit liepen. Op dat moment werkten honderden in de Luikse mijnen en fabrieken en zij deden de verplaatsingen allemaal met de trein.

Het station werd na het afschaffen van de treinverbinding Tienen-Tongeren nog enkele tijd verhuurd. Er was een liefhebber om het zeer stevig en degelijk gebouw te kopen maar dat wilde de N M B S niet. Verhuren kon met uiteindelijk gevolg dat het gebouw een krot werd en uiteindelijk afgebroken werd. Op deze beelden heeft men het stationsgebouw, de stoomtram van de lijn Oreye Borgloon Hasselt en het klein gebouw langs het spoor dat ook tot het geheel van het stationswerk behoorde.

Fanfare Burgerwelzijn 1902

Het is niet gemakkelijk om van foto's die dateren van 70-80 jaar geleden nog alle namen te krijgen. Dat is wel het geval voor de foto van de opkomende fanfare maatschappij Burgerwelzijn van 1902.

Dhr. Lycke zorgde voor alle namen.

Zitten op de uithoeken: Jean Kennes en dokter Cors.

1e rij van l. naar r.:

Jean Lismont, Jozef Wijnants, burgemeester Groenendaels, Omer Vanderbeeken, Door Beeken, Arnold Raets, Gaston Carré, Corneille Theunissen, Kristiaan Thijs, Tody, Jean Claes, Jozef Meekers.

2e rij van l. naar r.

Jean Meekers, Michel Meekers en apotheker Proesmans, Jozef Drossin, Tone Gillis, directeur Morin, Hubert Wijnants, Zander Dirix, Frans Hubo, Henri Massonnet, Jef Marckelbach.

3e rij van l. naar r.:

Jef Castro, Armand Cochoul, Mathieu Castro, Jules Castro, Sus Lafosse, Robert Derwae, Martin Vansteen, Hubert Vanderbeeken, Jonas, Jozef Martin, Victor Ponnet, Jean Winsels, Julien Vanderbeeken, Felix Copis, Jean Massonnet, Armand Schoenaers.

Bovenste rij van l. naar r.:

Michel Tody, Hubert Rubens, Jean Schoenaerts, Henri Wijnants, Modest Modave, Julien Voets, Mathieu Jans en Fernand Roberti.

De melkerijschool van 1908

In de periode van 1908 werden er landbouwlessen gegeven te Borgloon, in de lokalen op de Abeel waar nu de gelijknamige drankgelegenheid is.

De lessen werden gegeven door mej. Sneyers. Het is natuurlijk erg moeilijk om alle namen nog te gaan achterhalen van degenen die naar de lessen kwamen. Men kwam zelfs te voet, over en weer van Bommershoven.

Bij degenen die op foto prijken heeft men ondermeer: Francoise Stevens, Josephine Delmotte, Maria Grommen, Maria Billen, Lieske Boelen, Marieke Weeghmans, Vanstraelen, Jeanette Wathion. Let ook eens op de kwaliteit van die foto.

Landbouwhuishoudschool van den Staat. — Borgloon, April-Augustus 1908

Een parel op het Speelhof

Het voormalige Kannunikkenhuis op het Speelhof is gebouwd in Maaslandse Renaissance stijl en dateert van rond 1670.

Door een voorhof is het gebouw gescheiden van het Speelhof. Het is een ruim herenhuis met een hoektoren aan de voorzijde.

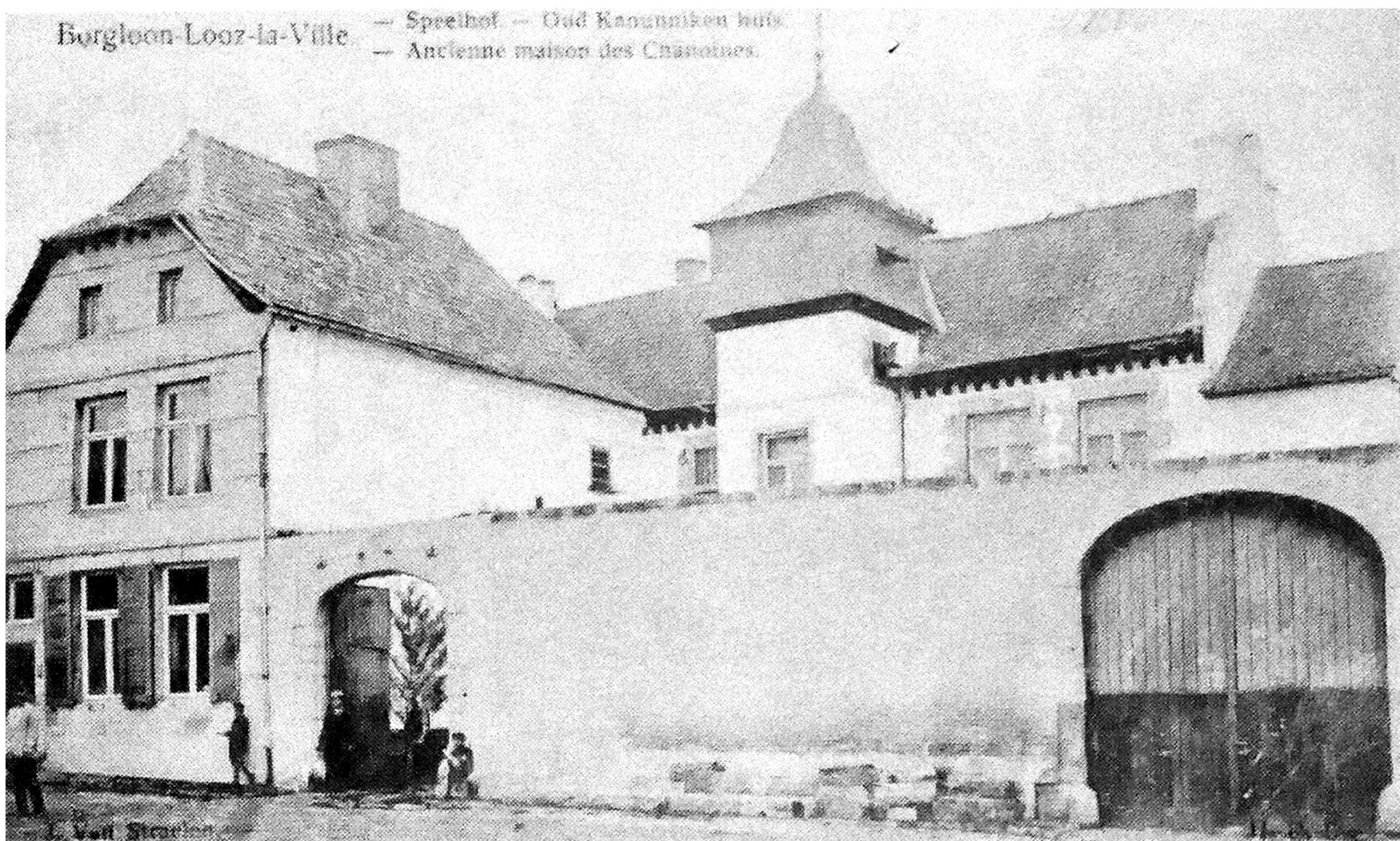
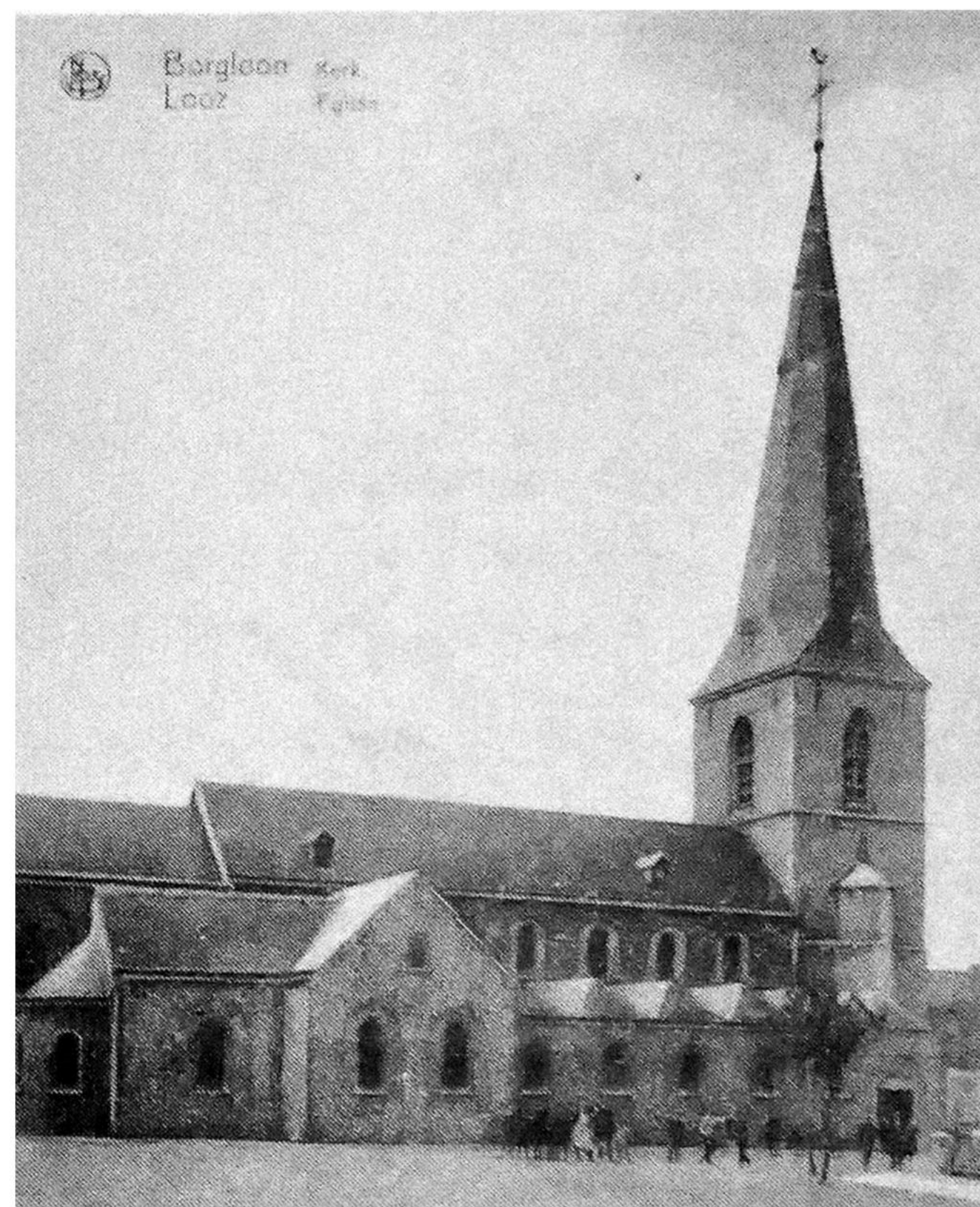
Sinds 9 maart 1983 is het gebouw samen met de omgeving beschermd als monument en dorpsgezicht.

Maar bij de merkwaardigheden op het Speelhof hoort zeker vroeg Romaanse kerk uit de 11e eeuw die vergroot werd in 1130 waarvoor men de gegevens heeft in een ingemetselde steen in het kloosterpand.

Na de brand van 1180 werd de kerk vergroot, het werd een driebeukige romaanse Kruiskerk met dwarsbalk tussen koor en toren. De toren werd in 1406 gotisch herbouwd en men kreeg een algemene restauratie. Van het oorspronkelijk kloosterpand uit 13e eeuw blijft enkele nog de gerestaureerde oostelijke wandelgang over.

Hij geeft uit op een binnenkoer en is afgedekt met een open dakstoel met eiken gebinte.

Wat beslist de moeite loont is het interieur van de kerk op gebied van meubelering, schilderijen enz.

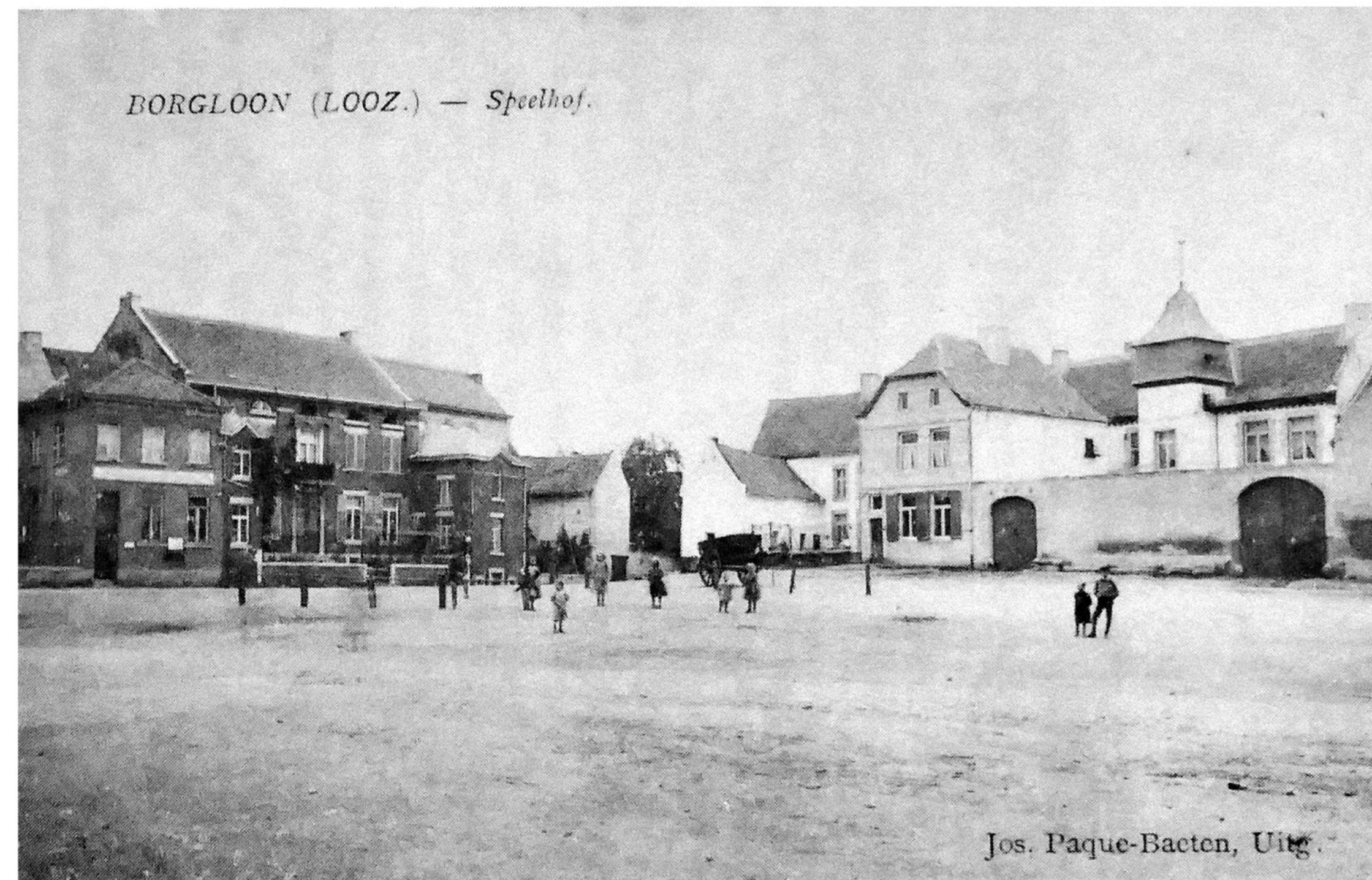

Borgloon-Looz: Speelhof

In die tijd moest het nog tweetalig zijn want op de kaart stond duidelijk vermeld: Borgloon-Looz. Meestal stond zelfs vermeld: Looz la Ville.

Dit beeld is merkwaardig omwille van het feit dat het standbeeld van de gesneuvelden toen nog niet was opgericht. Alleen het beeld aan de rechterkant is niet veranderd omdat het gaat om het geklasseerd Kanunikkenhuis waarvan we elders in het boekje spreken.

Voor de jeugd was er toen nog ruimte genoeg. Daar werden ook de veekeuringen gehouden, voor de jongeren een dag dat er heel wat te beleven viel.

BORGLOON (LOOZ.) — Speelhof.

Jos. Paque-Baeten, Uitg.

Burgemeester Grommen

Joseph Grommen was na de laatste oorlog meerdere jaren burgemeester van Borgloon en ook lid van de provincieraad.

Hij werd geboren op 22 september 1890 en studeerde voor onderwijzer aan de normaalschool van St.-Truiden waar hij zijn diploma behaalde op 31 juli 1909. Hij werd als leraar aangesteld te Aarschot maar in 1916 meldde hij zich als vrijwilliger bij het 14e Linieregiment.

Na de oorlog werd hij beroepsofficier bij het bezettingsleger in Duisburg Duitsland. Samen met een collega bij het leger trokken ze naar Waulsort waar ze beiden hun hart verloren. Nadat zijn dienstdtijd verstreken was werd de overeenkomst niet hernieuwd. Het gezin Grommen baatte in Waulsort het hotel: Belle Vue uit, maar regelmatig kwamen ze over naar Borgloon om zich in 1945 definitief in Borgloon te komen vestigen. Bij de verkiezingen van 1946 werd hij een eerste keer verkozen en werd dan burgemeester van 1952 tot 1964.

Hij was niet alleen een burgemeester die zijn dossiers kende maar tevens enorm handig was en zich steeds uit alle kronkels kon los werken.

J. Grommen had tevens het voordeel dat hij op hoger plan heel wat mensen kende. Hij was commandeur in de Kroonorde, officier in de Leopoldorde, Luitenant bij het 14e linieregiment, vereerd met het vuurkruis en tevens was hij groot verminkte van de oorlog.

Het klooster van Kolen

Het klooster van Kolen, voor sommigen Colen, te Kerneniel een fusiegemeente van Borgloon loont beslist de moeite.

Het klooster Laus Mariae genoemd werd gebouwd door de kruisheren en dateert van 1438-1796.

Na die periode werd het een klooster voor de Cisterciensers. De gebouwen dateren van diverse perioden gaande van de 15e tot de 18e eeuw.

De noorderuleugel van 1516-1520 werd in 1560 verbonden met het koor van de kerk.

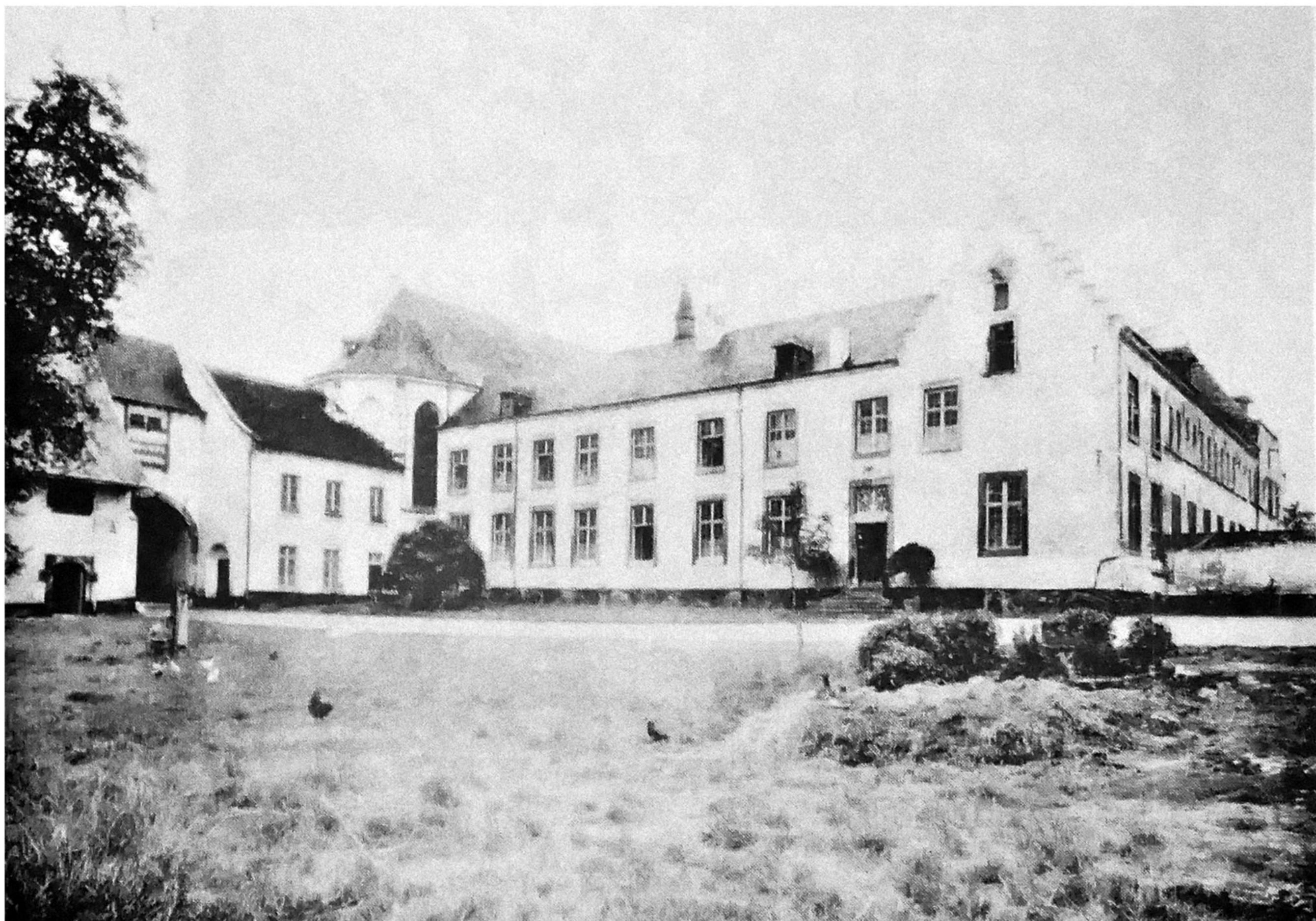
De westeruleugel van 1721 kreeg een verlenging tot aan de kerkgevel in de 19e eeuw.

De kloosterkerk zelf dateert van 1505 tot 1511 en werd in 1750 door een brand zwaar gehavend.

Het gebouw werd hersteld en voorzien van rococomeubels die een grote pracht en praal uitstralen.

Er is ondermeer een schilderij in 16 taferelen van de Luikse schilder Martin Aubé 1729-1805 die de legende brengt van de H. Odilia.

In de sacristie worden een aantal zeer waardevolle kunstwerken bewaard waaronder een uniek reliekschrijn vermoedelijk het werk van een Maaslands kunstenaar. Vergeten we daar ook niet de legendarische abdijstoel van de H. Lutgardis.

Zo was het weleer

Twee oude gebouwen zoals ze vroeger waren. Ze lagen er maar vervallen bij.

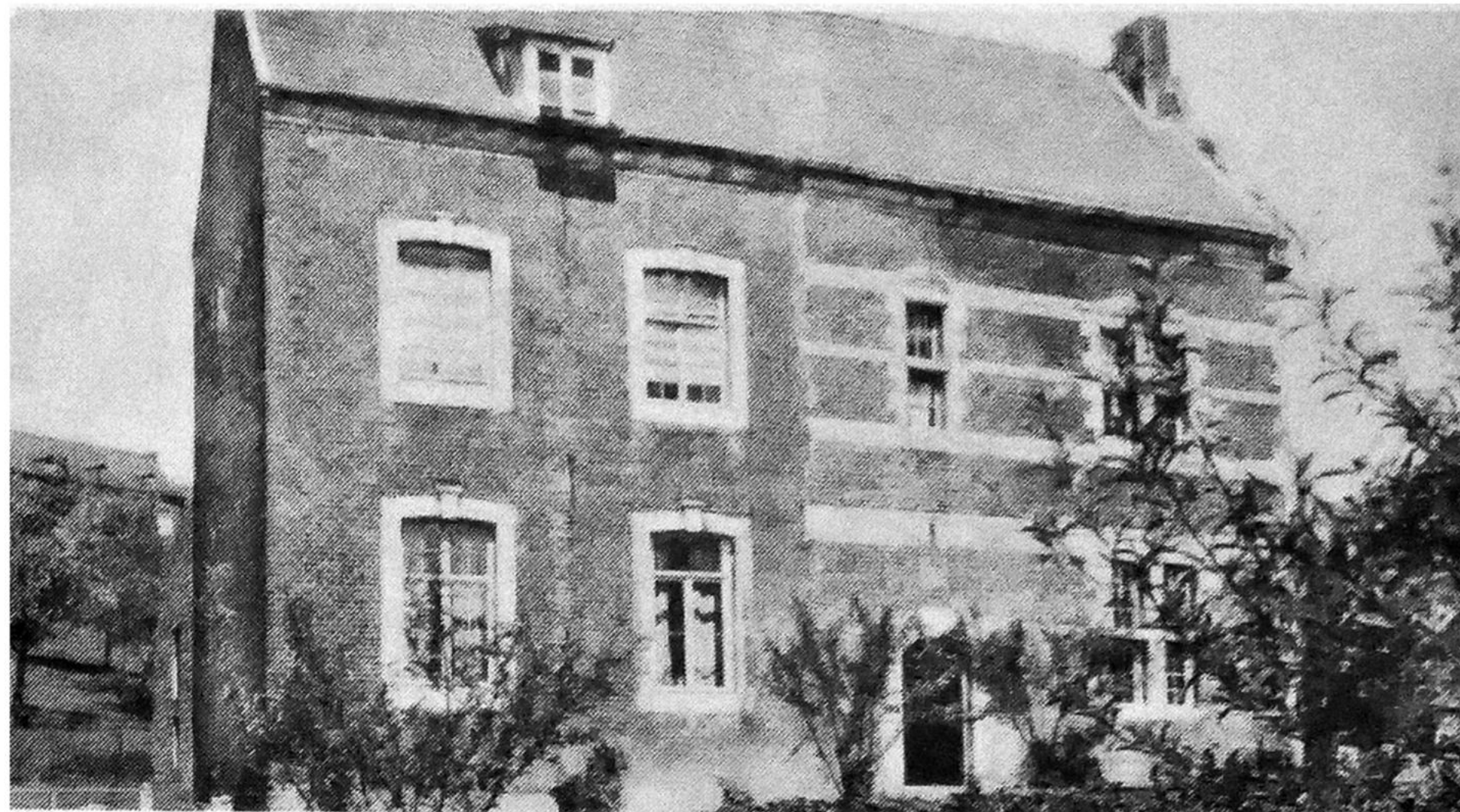
De grote Mot dateert uit de 17e eeuw en werd voorheen zelfs uitgebaat als boerderij.

Dat is momenteel nog de achterkant van een complex dat van uit de boomgaarden een fantastische aanblik geeft. Men heeft een zicht van aan de kant van de omleiding maar wie het wegeltje dat achter de burggracht ligt volgt komt er ook terecht.

Er is opnieuw een slotgracht, een toren, een bogengalerij zodat het geheel het uitzicht kreeg van een kasteel.

Het duifhuis

Daar vlak in de buurt namelijk in de Kortestraat heeft men het Duifhuis dat dateert van de XVII eeuw. Dat gebouw vertoonde genoeg sporen van verval maar gelukkig heeft de huidige eigenaar de zaak degelijk ter hand genomen voor de restauratie.

Wie kende Fien niet?

Fien Smets de echtgenote van stadswerkman Jef Destegh was een volkse figuur zoals er nu geen meer bestaan. Iedereen kende Fien en Fien kende alle inwoners. Zij was de kampioene in het oogsten van "champignons". Zij kende als geen degene die eetbaar waren en degenen die gevaarlijk waren.

Wanneer iemand het vermoeden had dat in die of die weide iets te oogsten viel en hij trok er om zes uur 's morgens heen dan was Fien al op de terugweg en viel er niet veel meer te rapen.

Spijtig eigenlijk dat het ras van die mensen uitgestorven is.

Met het weinige dat ze had, want stadswerklieden werden toen niet te dik betaald wist ze toch de mooie kanten van het leven te vinden en kon ze genieten van een kleinigheid.

Men zou moeten zeggen: Dag Fien.

De moto van 1919

Jacques Loeners was de eerste echte elektriker die de gemeente in dienst nam. Hij kwam van uit Bree in Borgloon terecht.

Men kan alleen maar vermoeden hoeveel duizenden trappen die man heeft moeten stappen om de meters op te nemen. Iedereen die elektriciteit wilde — en kon betalen — wilde het zo goedkoop mogelijk hebben en zette die meter op zolder vermits het luchtlijnen waren.

Maar J. Loeners was ook bezeten door de motoren en hij was de man die de tweede moto van de gemeente had. Op de foto J. Loeners samen met zijn echtgenote en zuster. Vlak na de laatste oorlog richtte hij samen met enkele motoliefhebbers de Loonse motoclub op, een club die momenteel een internationale faam heeft.

Dat hij fier was op zijn motocyclette is te begrijpen. Want wie had in die jaren zulk een pracht van een voertuig.

De president van de statie.

In augustus 1946 in het kader van statiekermis werd Pierre Vandersmissen verkozen als president van de statie.

Hij had eremedalies — geleend van pachter Strauwen — de medailles waren de eerste prijzen van zijn paarden. Maar dat moest niemand weten.

De president werd zelfs ontvangen op het stadhuis nadat hij stoetsgewijze met muziek op kop afgehaald werd aan de statie.

Het werd een driedaags feest zoals men dat nooit meer zou beleven in de statiewijk.

Op de foto: de president samen met J. Goffin de directeur van de harmonie en S. Bourguignon van het feestcomité.

De buurt van het station

Vlak tegen het station had men de magazijnen van Lievin Grommen.

Nu is dat natuurlijk allemaal veranderd, de kasseien zijn weg, er loopt geen tram meer, dat magazijn op de achtergrond bestaat niet meer. Daar is nu een handelszaak van een heel ander genre.

Op de achtergrond de schouw van de vroegere siroopfabriek van J. Wijnants en links het magazijn van het station wat ook al jaren geleden afgebroken werd. Wanneer de foto gemaakt werd, was er natuurlijk volk op de been, dat is hier ook te zien.

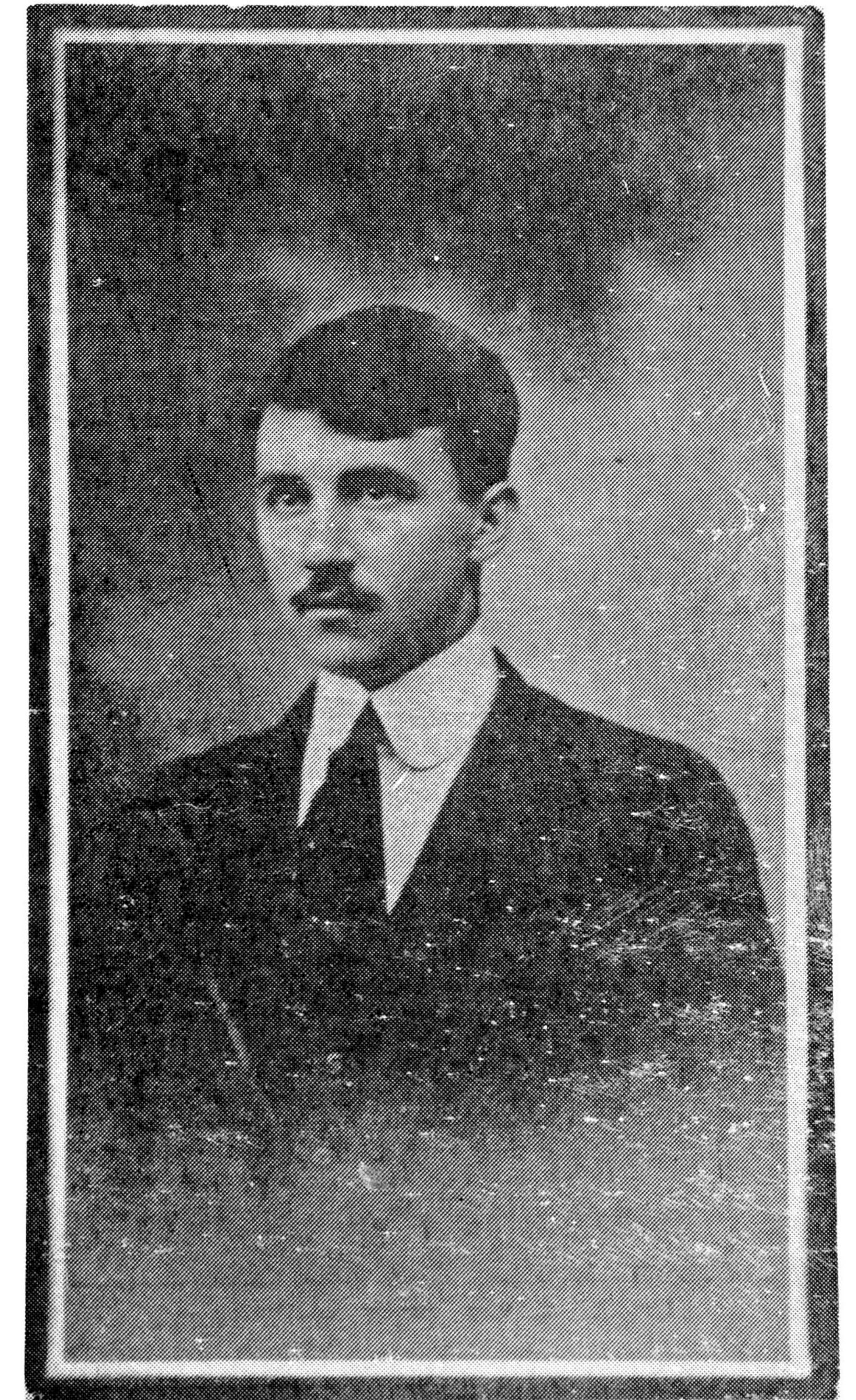
Ook toen werd er vermoord

Nu wordt er overal over moorden gesproken maar dat was ook het geval in 1918, nog in volle oorlog. Het slachtoffer was Jan Jozef Rubens die geboren werd op 7 februari 1892 en gedood werd op 2 februari 1918. Over de omstandigheden van die moord is niet veel meer bekend.

Op het doodsbericht werd in de stijl van die jaren als volgt verteld:

Wat een bloei (of moest het zijn bloed!), Wat weel' ge jeugd versierd met vrome deugd.

Hij was van 't huisgezin de steun en troost en vreugde. Als 't hulp aan de Ouders gold, geen last hem ooit ontstelde.

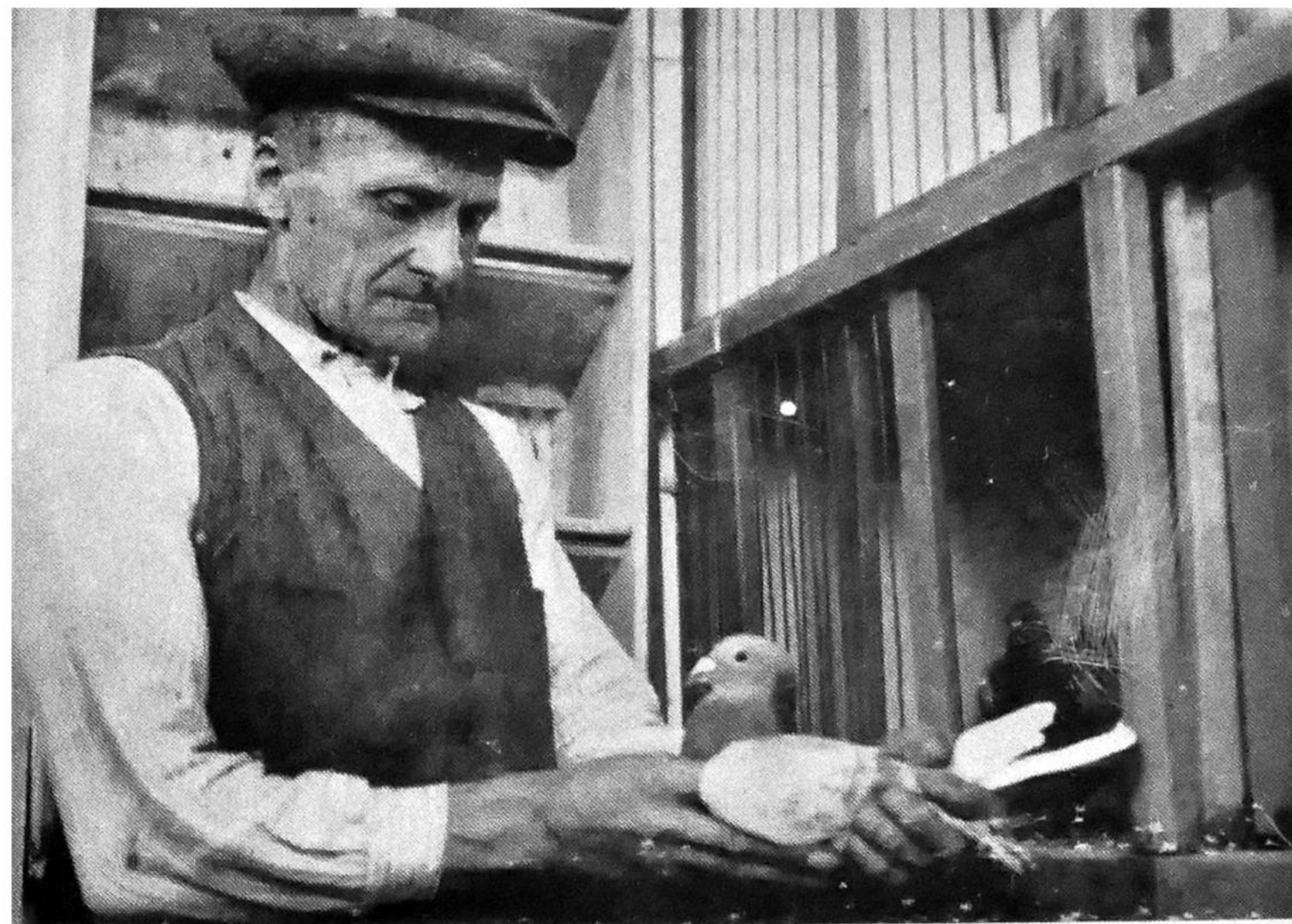

Jean Ulrich de duivenkampioen

Jean Ulrich uit de Nieuwland was niet alleen als schrijver een kei in zijn vak, maar als duivenmelkers genoot hij een nationale faam.

Hij won zowat prijzen in alle belangrijke vluchten en wanneer de duiven op komst waren was er in de buurt van zijn huis steeds volk op de been om mee te maken hoe zijn kampioenen als de weerlicht het hok binnen doken.

Op de foto zien we "Jeang" zoals iedereen hem kende.

Dat was dan "Harrie Kwéne"

Harie Kwéne zo werd hij genoemd maar in feite was zijn echte naam Hendrik Quenen.

Van die man is heel weinig gekend maar de foto alleen is een merkwaardigheid want voor geen geld ter wereld wilde hij zich laten fotograferen. Michel Bamps lukte dat eindelijk toch maar pas nadat Dr. Grommen hem aan de praat had gehouden. Jean Ulrich maakte dan van die opname de vergrote foto die we hier kunnen afdrukken. Van waar hij kwam een vraagteken?

Van wat leefde nog een groter ? want Harie werkte nooit.

Een periode woonde hij samen met zijn moeder in een soort van hut die tegen de burggracht opgebouwd was. Het gebeurde dat van boven op de burggracht een stevige steen naar beneden geworpen werd die dan door het dak van zijn woonst sloeg en in de enige kamer die de hut telde terecht kwam.

Later woonde hij alleen, vermoedelijk was zijn moeder dan gestorven in de klok en later trok hij in de Nieuwland in bij This en Margriet.

Die hadden boven in de nieuwland een bescheiden huisje met een paar kamers waar Kwéne een kamer kreeg. Bij This en Margriet waren alle verloren honden en katten welkom en deze werden in feite met meer zorg omringd dat ze voor hun eigen hadden.

Men ziet hoe ver zijn jas van zijn lichaam staat, Harie verzamelde immers alles wat er op straat te vinden was en stak dat achter de voering van zijn jas.

Die vondsten waren papier, maar ook beschimmelde korsten brood, half rotte aardappelen, groenten uit de vuilbak enz.

Men wist ons te vertellen dat Kwéne van dat alles een soort pap kookte die hij dan "smakelijk" binnen speelde. De mensen die hem gekend hadden weten te vertellen dat hij nooit ziek was. Blijkbaar waren de schimmels in zijn eten een degelijke bescherming tegen alle kwalen. Op de foto Harie met uitpuilende zakken en voering. En apart de plaats op de burggracht waar zijn hut gestaan heeft.

Toneel: A la mode de Paris

Heel in het begin van de oorlog werd toneel gespeeld ten voordele van de noodlijdenden, nu zou men zeggen behoeftigen.

Hier had men de opvoering van: A la mode de Paris. Op het toneel: Hubert Dirix, Antoon Van Ormelingen, Coovens directeur van de bank, Florent Lismont, Alice Michiels en Petrus Timmermans.

Deze groep bloedde spoedig dood wanneer pro-duits-gezinden poogden de zaken naar hun hand te zetten. Meerdere van de groep weigerden toen om nog mee te doen.

Vlak voor het uitbreken van de oorlog op 10 mei 1940 werd gepland een opvoering te geven van: Kinderen van ons volk. En gezien men over geen zaal kon beschikken werd besloten de opvoering te houden in open lucht op het Speelhof.

Als propaganda voor de opvoering van 12 mei was over de Tongerse straat een groot plakkaat aangebracht met: Kinderen van ons volk met aan weerskanten de data van de opvoeringen. Door het uitbreken van de oorlog kwam er van de opvoering niets in huis. Maar kort daarop verscheen er in "Signaal" het propagandablad van de Duitsers een getrukeerde foto met alleen het beeld Kinderen van ons volk en met als onderschrift: Zo geestdriftig werden de Duitse troepen onthaald in Borgloon, een kleine Limburgse stad.

Hongertijd in 1918

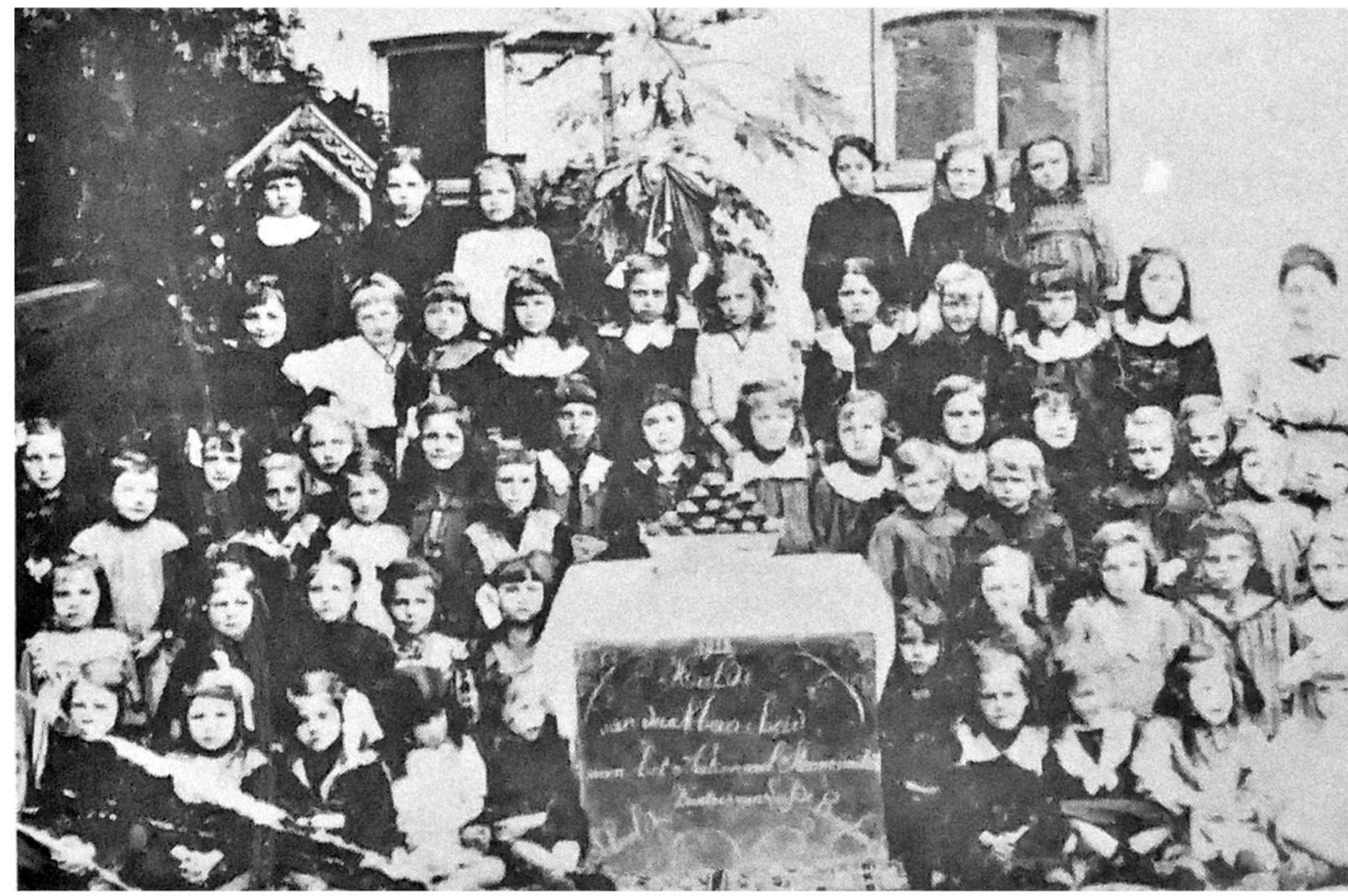
Op het einde van de eerste wereldoorlog hadden de mensen het ook niet meer te breed en de kinderen waren de eerste slachtoffers.

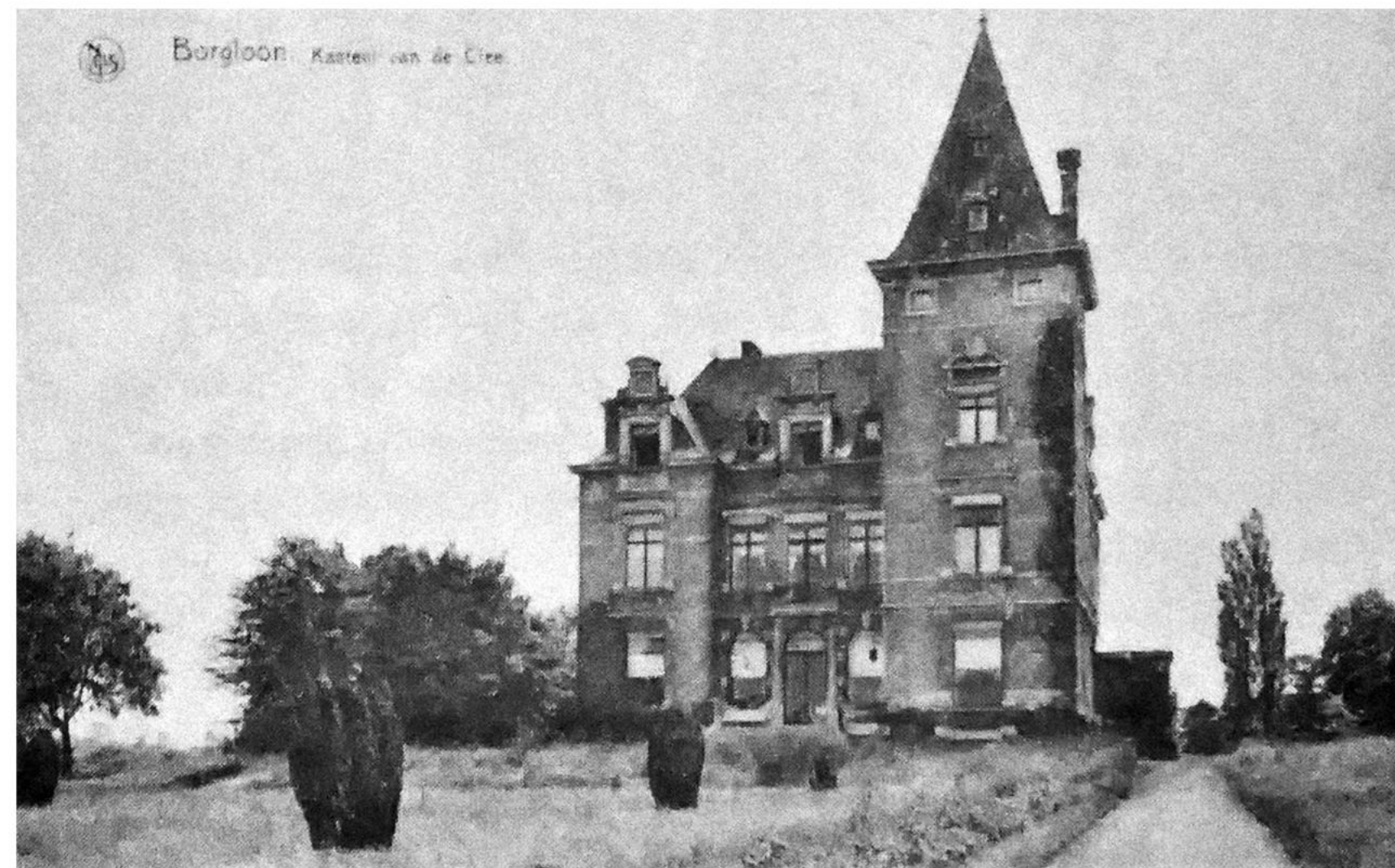
In die tijd was het mogelijk dat Amerika via omwegen voedsel kon leveren en ook via andere kanalen kon wel extra voedsel aangebracht worden.

In de scholen werd er voedsel verstrekt en men wilde zijn dankbaarheid tonen.

Op deze beide foto's groepen van kinderen met het opschrift 1918: Hulde van dankbaarheid aan het nationaal steuncomiteit. School der zusters van Liefde Borgloon. Het is onbegonnen werk gebleken al die meisjes terug een naam te geven.

Op een van de foto's komen de gezusters Pirard voor die toen nog maar peuters waren, op de andere foto zit midden van de kinderen wijlen Serafine Warnots.

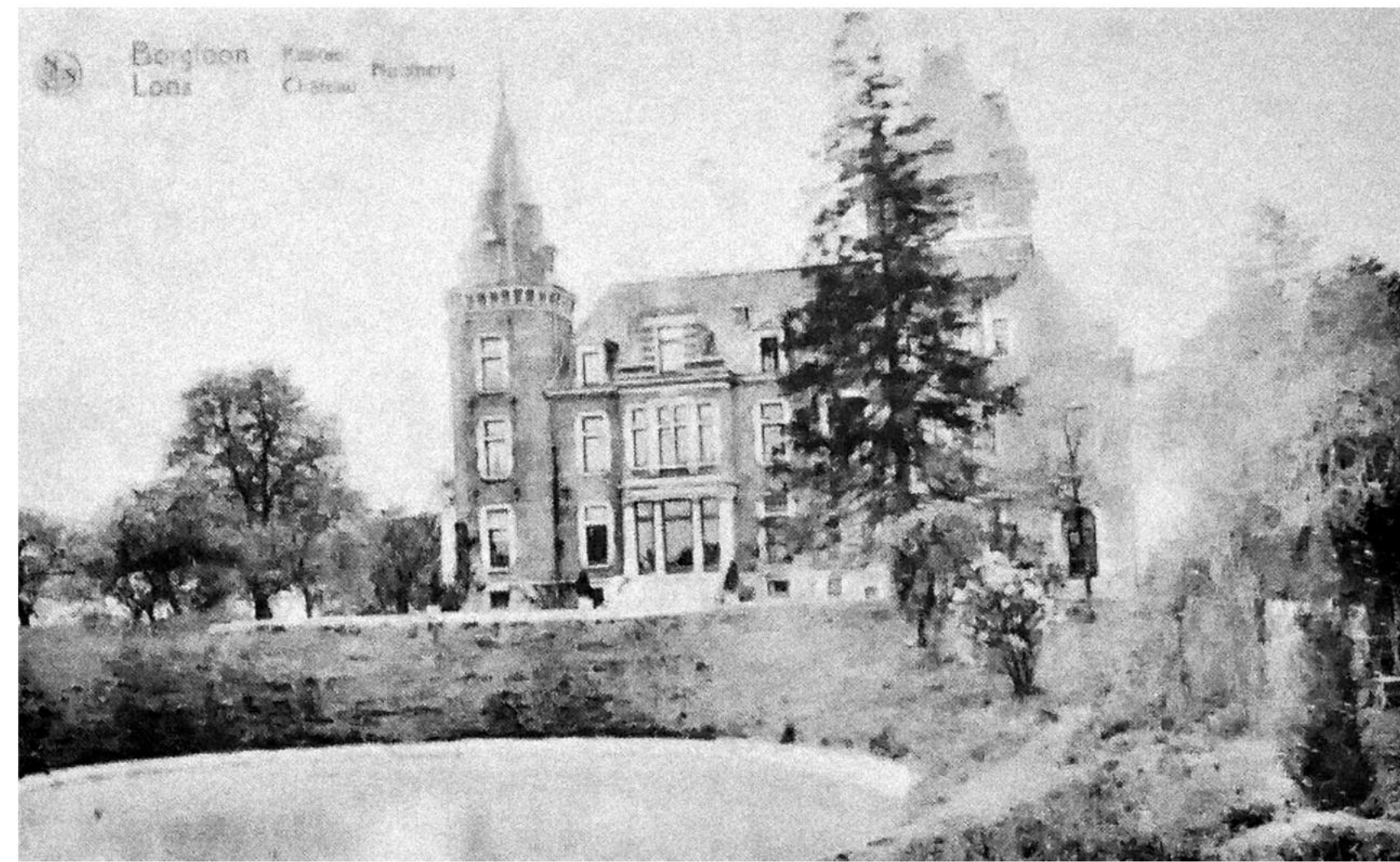
Twee kastelen

In en rond Borgloon heeft men meerdere kastelen, twee er van die zo wat vergeten worden bij de bevolking lonen nochtans de moeite. Dan denken we aan de kastelen van de Clé (gelegen op het grondgebied van Kuttekoven) en van de Hulsberg aan de steenweg naar St.-Truiden.

Zij zijn wel niet meteen open voor het publiek, maar indien men daar een wandeling doet in de buurt loont het de moeite even te verpozen.

Mevrouw de Marcq de Thiège van het kasteel van de Clé haalde op het nippertje juist de kaap van de honderd niet.

In Kuttekoven dacht men al aan de grootse viering, die dan in het water viel.

Ongeval in de oorlog.

Op 25 juli 1944, dus amper enkele weken voor de bevrijding, reed een vrachtwagen te pletter tegen een pijler van het stadhuis.

Men ziet eerst het opschrift "Vorsicht Enge Strasse!" Wat betekent dat degenen die van de richting markt naar het speelhof reed moest opletten omdat de straat daar versmalt.

Men ziet hoe de vrachtwagen toegetakeld werd. Op het dak ziet men ook duidelijk de gasflessen waarmee de wagen reed. Benzine was een luxe op dat ogenblik.

Dat het inderdaad een gevaarlijk punt was zou de eerste weken na de bevrijding blijken wanneer een Amerikaanse vrachtwagen van de weg ging en een jonge man verpletterde tegen een muur.

Wat de oorzaak van het ongeval is, dat we op de foto zien weten we niet.

Maar best mogelijk waren de wielen afgebroken wanneer men de staat van de kamion ziet. Een autokeuring bestond er toen natuurlijk niet.

Dat was aan de Tongersepoort

Hotel restaurant St.-Joseph was gelegen aan de Tongerse poort en was een zeer gekende instelling. In die tijd kende hetgeen nu het college heet, maar toen bestuurd werd door de broeders Hyromieten, een internaat met een paar honderd internen. Niet alleen uit eigen land maar ook uit Nederland en zelfs uit Duitsland.

De internen gingen maar om de drie maanden naar huis en de ouders kwamen dan zelf op bezoek. Maar met een auto was een hoge uitzondering.

Die verplaatsing gebeurde met de trein of de tram die stopte voor de deur van het hotel en gelegen was op een paar honderd meters van het internaat.

Later deden er geruchten de rond — of waren het verzinsels — dat bij het uitbreken van de eerste oorlog er Duitse soldaten in Borgloon kwamen die nog gelogeed hadden in de Saint Joseph.

Op de markt

Op de markt vlak tegenover het stadhuis had men het huis van Door Beeken, die met zijn zonen een halve harmonie kon vormen. Hij was schilder en tevens hield hij een café en ondanks de trappen op, speelde Fritz PexTERS het klaar om met zijn paard in het café te geraken. Naast Beeken hield Edmond Marckelbach en zijn vrouw Tanske ook café.

Op het verdere deel van de foto zien we dan de zijkant van het huis Beeken met daarlangs de sigarenwinkel van Bertha waar de Beo de vrouw tijdig waarschuwde met telkens te roepen: Bertha oh Bertha, volk in winkel.

Ma chère petite Lucienne

Een merkwaardig beeld van het stadhuis dat toen wit gekalkt werd en nog een gebouw had staan waar nu de doorgang is naar de Klappoel.

De kaart was bestemd voor "mademoiselle Lucienne Beeli, 54 rue du mont Blanc Bruxelles. De afzender was Gabrielle. Op de kaart stonden twee zegels van vijf centiemmen met het beeld van Koning Albert en was afgestempeld te Tongeren.

Aan de voorkant van de kaart was niet eens vermeld Borgloon, maar wel: "environs de Tongres" de omgeving van Tongeren.

De uitgever Nels uit Brussel wist blijkbaar niet eens waar Borgloon gelegen was.

De Wellenstraat

In de Wellenstraat ziet men aan de rechterzijde de benzinepomp van Jefke Lycops, die man was oorlogsinvalide maar ook taximan.

Zijn benzinepomp was een van de weinige in de gemeente, maar toen reden er ook niet zoveel auto's.

Zijn schoondochter beweerde zelfs dat die pomp de fout — of het geluk was — dat ze haar man leerde kennen. Het was ook de straat van de duivenmelkers die tegen de sterren op konden vertellen van hun kampioenen.

Walter Thijs

Bij een verkeersongeval in Genk in september 1957 - hij kwam met zijn auto in aanrijding met de elektrische tram - bleef Walter Thijs op slag dood.

Hij woonde toen in Hasselt maar was een rasechte Loo-
nenaar, zijn vader zetelde voor de socialisten in de raad
en dat was toen al een uitzondering.

Walter Thijs zelf deed schitterende studies aan het Athe-
neum te Tongeren en kwam dan in Mechelen terecht bij
Verbert een van de verantwoordelijken van de mutuali-
teiten. Hij kwam naar Hasselt met de opdracht de zie-
kenkas die de naam kreeg van De Voorzorg uit te bou-
wen.

Iets wat hem lukte want hij zou de eerste polykliniek bou-
wen. Hij was ook de pionnier voor de vakantie van de
kinderen eerst op het kasteel van Singelbeek en later ook
aan zee.

Hij deed aan politiek, werd lid van de gemeenteraad in
Hasselt in 1946 en van de provincieraad van 1946 tot
1949. Op 26 juni 1949 werd hij als eerste socialist in
Limburg rechtstreeks verkozen als volksvertegenwoordi-
ger en zou dit blijven tot aan zijn dood op 5 september
1957. Men neemt aan dat hij het tot minister zou ge-
bracht hebben.

Het oudste koppel van Borgloon

Finneke Cox en Raymond Ory waren het oudste koppel van Borgloon.

Al trouwden ze wanneer de jaren van verstand al heel lang voorbij waren, toch haalden ze nog hun gouden bruiloft en kwamen een paar jaar tekort voor de diamanten bruiloft.

Ze woonden dol graag in hun klein huisje aan de Tongerse steenweg. Ze leefden wel erg terug getrokken en wilden in geen geval in de belangstelling komen. Zij haalde de 96 jaar en enkele tijd voor haar dood vertrouwde ze me toe: geloof me zegde zij, ik begin te verslijten.

Raymond met zijn 91 jaar bleef alleen achter, werd opgevangen door een nicht voor wie hij een half eeuw vroeger ook gezorgd had wanneer haar vader stierf. Maar hij miste zijn eigen omgeving, die veel minder comfortabel was en doofde uit als een kaars. Hij overleefde Finneke maar enkele maanden.

De Hoger Op van 1929

In die jaren kende Borgloon een ploeg die furore maakte met als standplaats het statiekwartier. In 1929 speelden ze kampioen op het veld van De Eendracht van St. Truiden.

Op de foto te beginnen van de achterste rij: Lievin Grommen en Jef Gos. En dan Albert Michiels, Jef Proesmans, Francois Dirix, Maurice Menten, Henri Schoenaerts, Louis Bertels en secretaris Pierre Rubens. Op de middenrij Fritz Pexters, Pierre Claessens, en Antoon Proesmans.

Op de eerste rij: Armand Fourier, Charles Pasquasy en Frans Rubens.

De meeste spelers droegen een haarnet.

Wanneer we op zoek waren naar de namen van de spelers kwamen we terecht bij Pierre Jans ook een oud speler van de Hoger Op (die echter niet op de foto staat). Enkele dagen later zou Jans overlijden. Trouwens ook Maurice Menten overleed tijdens de zoektocht naar de namen.

Dat waren nog gelukkige mensen

De mensen van die tijd hadden nog kans om onbezorgd en niet opgejaagd te leven. Ze kenden de schone kanten van hun bestaan.

Op het eerste beeld zien we vader Menten, samen met Guillaume Vandersmissen, Jefke Rubens (die later bij een verkeersogenuval om het leven kwamen) en Berke Warnants, de brievenbesteller. Deze foto werd genomen aan het café Pirard aan het Stationsplein.

Op de middenste foto hebben we Maurice Menten, facteur en voetballer die met drie makkers van het leger van de zon en van zijn pintje geniet.

En dan de foto die genomen werd aan de deur van café de Zwaan in de Graetemstraat.

Daar zitten ze samen Roger Baeten, nog eens Berke Warnants (maar deze keer in uniform) en Maurice Menten (ook facteur maar in burger).

Op de achtergrond de gezusters Teuchy.

Dat was het gasthuis van Borgloon

Dat was inderdaad het gasthuis van Borgloon. Het is aangeduid als het gasthuis van Graethem, het voormalige Begijnhof met het graf van Graaf Lodewijk 1 (1171) en zijn gemalin Agnes van Reinecke. De kapel was eigenlijk van de Johannieten die in 1259 overgenomen werd door de Begijnen.

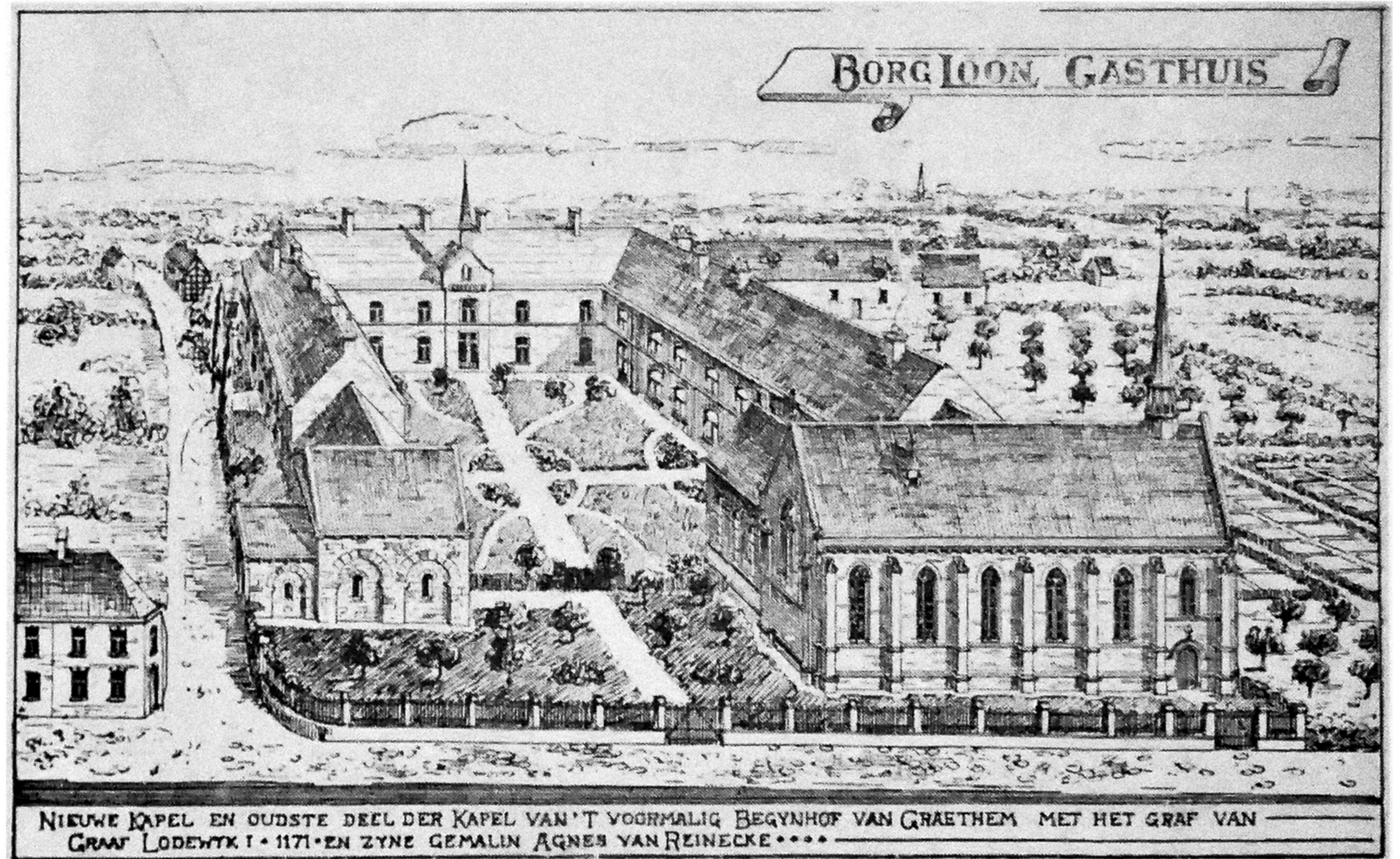
De kapel is een beschermd monument met een Romaanse kern, een rechthoekig koor waarvan de halfronde absis in 1654 afgebroken werd.

De noordelijke zijbeuk die dateerde van de 12e eeuw werd gesloopt in de 17e eeuw.

Gelukkig heeft men achteraf beseft wat er verloren gegaan was en werd het gebouw degelijk gerestaureerd. Van de vroegere gebouwen van het gasthuis waar ouden van dagen een onderdak kregen is ook niet veel meer overgebleven. De gebouwen waren te oud, en trouwens ook niet waardevol. Ze werden afgebroken en in de onmiddellijk buurt kwam een modern opvanghuis en een nieuw begijnhof, zij het met een andere bestemming.

Immers nadat eerst een centraal gebouw voor de ouden van dagen werd opgericht bouwde men achter dit gebouw een reeks van 34 woningen die rechtstreekse bindingen hebben met de diensten van het OCMW.

Deze reeks van gebouwen kregen de naam van Begijnhof. In de volksmond kreeg het centrum de naam van Smurfendorp. Maar voor vele koppels en alleenstaanden is het een ideale oplossing geworden.

Het college

Op de steenweg had men het befaamde St Jozefscollege met een internaat, waar studenten uit binnen- en buitenland kwamen.

Het was voor die tijd een modern gebouw, maar vele jaren later zou blijken hoe snel het kon afbranden. Inderdaad in 1968 werd het gebouw in een paar uur totaal verwoest door een brand en als bij wonder was er zelfs geen gewonde.

Later werd het college terug opgebouwd en kreeg een heel andere structuur. Daar waar het vroeger voldoende was gezien te worden met een meisje om buiten te vliegen studeren daar nu meisjes en jongens samen. Maar Bredero zegde het in zijn tijd toch ook al: Het kan verke-

Waarom moest dat verdwijnen?

Dat was beslist een van de mooiste hoekjes van Het Pad-donk, de verbinding tussen de Tongerse straat en Speelhof.

Het was nog een duidelijk beeld hoe men vroeger leefde met de woning met de alkoven.

Het kan best zijn dat het huis versleten en vervallen was maar met wat goede wil had het toch nog kunnen gered worden.

Daar vlakbij heeft men gelukkig nog de zeer mooie woning die tegen de zijgevel van de kerk gelegen is, en waar de pastoor verblijft. Van daar heeft men een enig zicht op de lager gelegen weilanden.

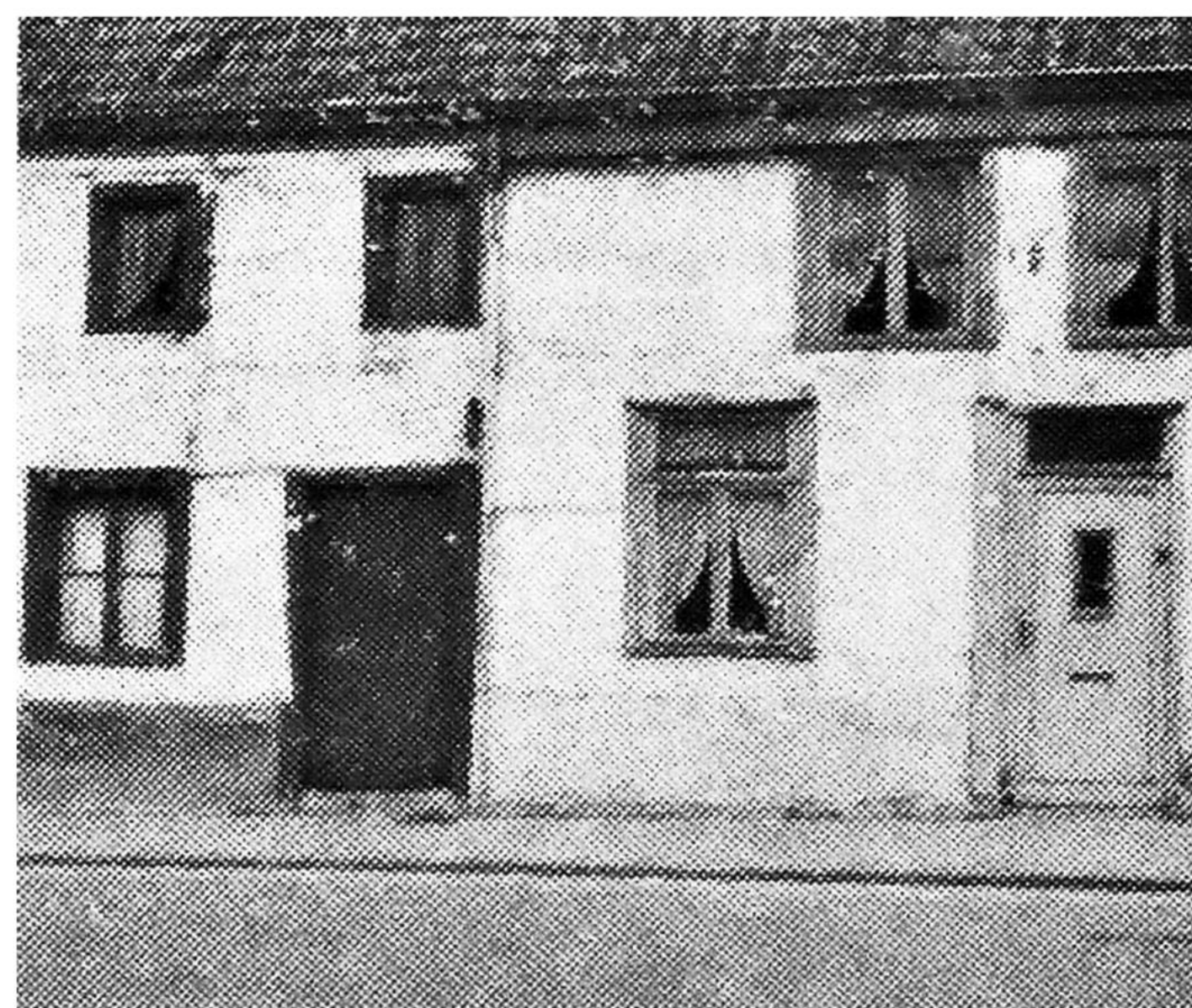
Vroeger jaren was daar het kantoor van de vrederechter en van de registratie maar dat is nog van in de tijd van de gekende dokter Lambié.

Op het Speelhof

Op het Speelhof verdween niet alleen de gemeentelijke jongensschool maar tevens ook het huis Pansaerts, waar eerst nog een gemeentelijke dienst werd ondergebracht en dan maar afgebroken werd.

Korte- en Nieuwstraat

In de Kortestraat verdwenen deze woningen die vlak tegen de Trapkens stonden en in de Nieuwstraat hebben deze twee woningen plaats gemaakt voor een landelijke woning.

De gouden bruiloft van pa en ma Lycops

Op de gouden bruiloft van Fons Lycops en Maria Lambertine Gielen was er heel wat volk.

De vrouw was gekend als Tine en had het handelsbloed in heel haar wezen.

Eerst woonden ze in de Kroonstraat in de buurt van de zaal Patria. Tine bakte daar frieten wat in die tijd ook wel ongewoon was.

Voor al het jonge volk vond haar baksel veel lekkerder dan hetgeen ze thuis kregen want frieten was toen geen alledaagse kost.

Later gingen ze naar de Kortestraat waar er winkel en café was. Maar ook daar werd friet gebakken. Haar dochters hadden later op de markt, vlak aan het stadhuis een meubelwinkel.

Jeanke Vansteen en Fine Berkenbosch 50 jaar getrouwd

Ook Jeanke Vansteen en zijn vrouw Fine Berkenbosch vierden hun gouden bruiloft. Zij woonden in die tijd in de Nieuwland. Jeanke was brievenbesteller, dat noemden ze toen de facteur.

Het was een populaire man die iedereen kende maar ook door iedereen gekend was.

Zo te zien was het nog een flink koppel, mensen die de kunst verstonden van eenvoudig te leven maar ook van het leven konden genieten.

Ik ga naar Brussel

Christiaan was een van de zonen van metser Willem Cox. Hij zag het niet meer zitten in Borgloon en trok naar Brussel met heel zijn hebben en houden in een handdoek. Hij kwam toevallig terecht bij een melkventer dat was voor de oorlog van 1914. Hij leerde de knepen van het vak, bouwde zelf een zuivelhandel op samen met zijn echtgenote. De volgende fase was een handelszaak in Schaarbeek, en van een winkel kwamen er twee. Het werd alleen niet meer zuivel, maar ook fruit, bundels hout, zakjes kolen, bloemen, enz. Wanneer het in 1944 te gevaarlijk werd door de bombardementen op het spoor ging hij enkele tijd elders slapen. Op het einde van de oorlog meende hij dat het gevaar voorbij was en kwam terug slapen in zijn handelszaak die hij liever niet alleen liet.

De eerste nacht was er een bombardement op het spoor. Er vielen bommen naast het spoor en ondermeer werden zijn twee winkels plat gegooid. Hij en zijn echtgenote kwamen om het leven.

Burgemeester Lievin Copis

Bij de eerste verkiezingen na de oorlog werd Lieving Copis die voorheen ook nog secretaris van de gemeente was geweest burgemeester.

Wij zien hem hier samen met Arthur Neven lid van raad, schepene Julius Demarre, en Jos Vanderbeeken. Op de achtergrond Jean Copis, Dr. Groven en v. Copis. Op de voorgrond gemeentesecretaris C. Pirard die toen pas aangesteld was.

Hier zouden we de aandacht willen vragen voor twee personage: nl. Vanderbeeken en Demarre. Vanderbeeken die liberaal schepen was en zich meer op de achtergrond hield en een van de gebroeders Vanderbeeken was die zich allemaal met politiek bezig hielden maar daarom niet allemaal met dezelfde partij.

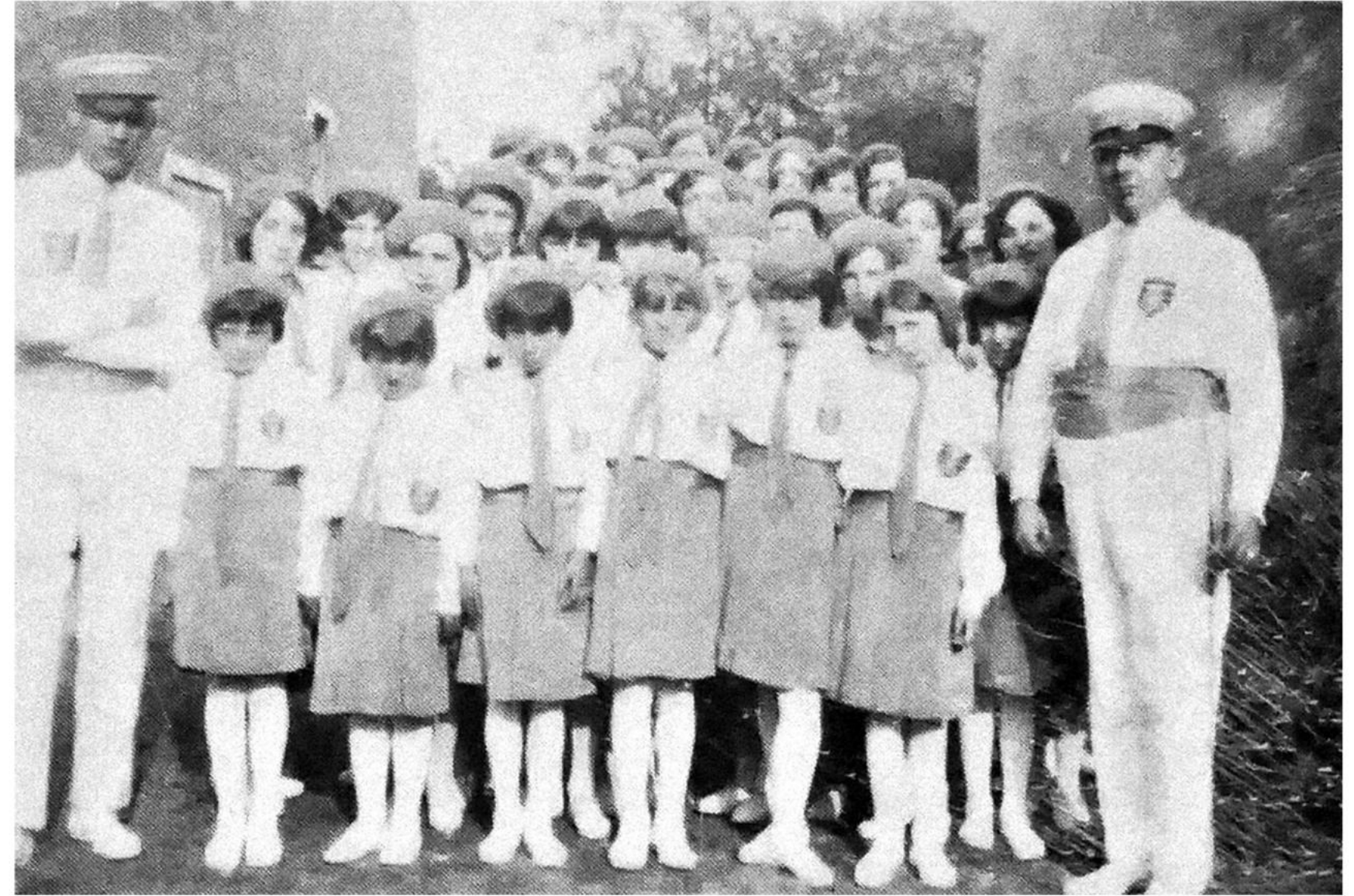
Julius Demarre was lid van de toenmalige B.W.P. (Belgische Werklieden partij). Hij werd zelfs rechtstreeks verkozen als senator van 1936 tot 1939 en was ook elf jaar lid van de provincieraad.

Als industrieel had hij zeer grote invloed, hij uitte zich toen reeds als vlaamsgezinde maar werd in de oorlog enkele keren door de Duitsers opgepakt.

De liberale turnkring

Voor de oorlog was er niet alleen de Loonse Turners die nu nog bestaan, maar ook de liberale turnkring die jaren lang een zeer sterke groep vormde. Op de foto aan weerskanten de verantwoordelijken Hubert Vansteen (die in 1945 plots overleed te Hasselt) en Ludovic Copis die na de oorlog hoofdgriffier werd op de krijgsraad. De echtgenote van Vansteen Jeanne Hougardy zou jaren lang op de grote markt van Hasselt een drankgelegenheid houden, die zo wat een toevluchtsoord was voor de Loonenaren, die naar tante Jeanne trokken. Dat die turnkring ook juffers in zijn rangen telde was wel wat nieuws, want dat mocht zo maar niet. Eigenlijk spijtig dat door de omstandigheden een dergelijke groep moest verloren gaan.

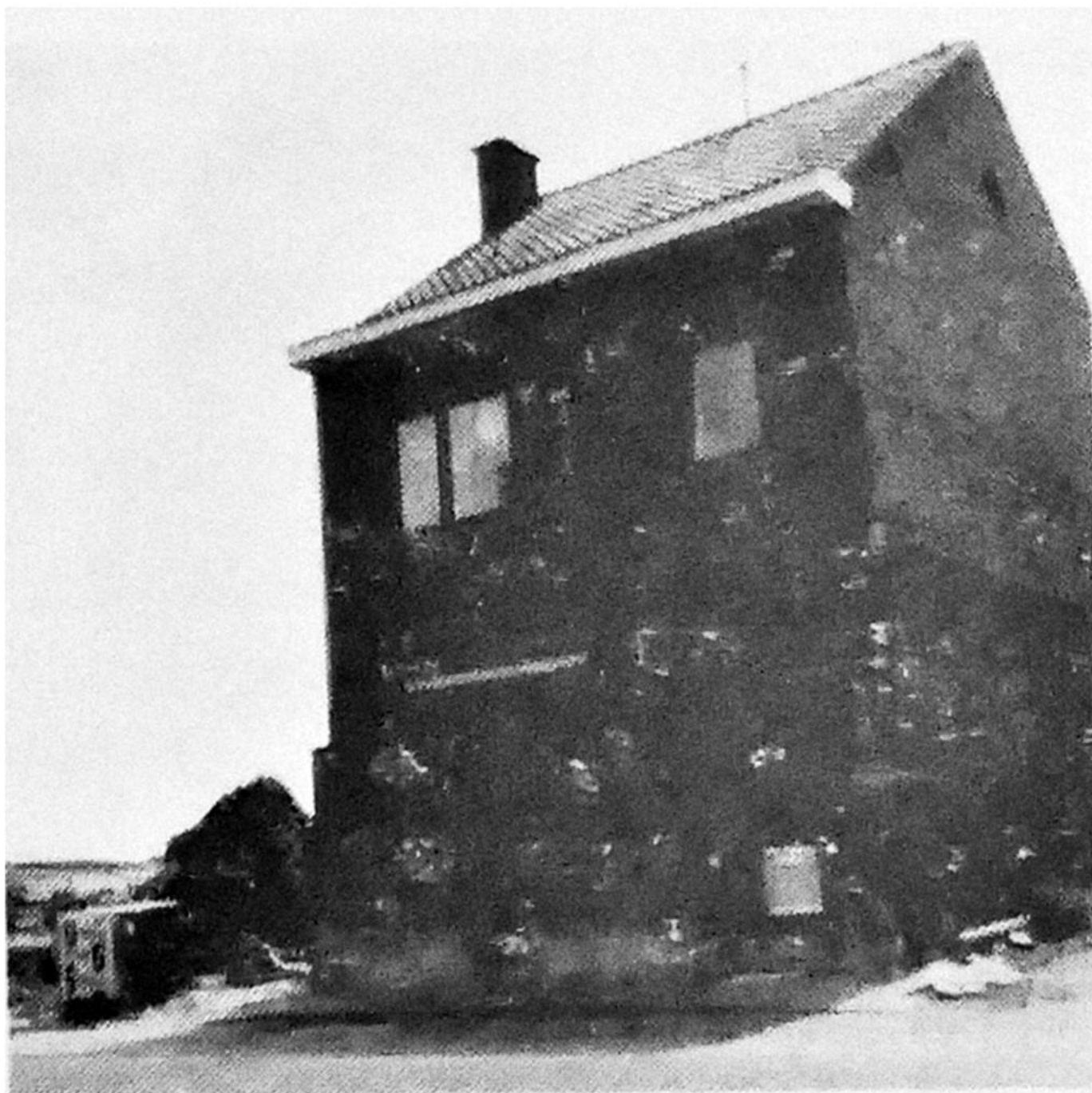

Wegeniswerken: afbraak van woningen

Voor wegeaanleg werden de bulldozers ook ingezet in Borgloon. Aan de omleiding was het ogenblik dat de foto genomen werd de woning van Dr. Colla al tegen de grond gelegd. Maar ook de twee andere woningen ondermeer de garage van Jean Vrijdags moesten er aan geloven.

Daar vlakbij ging ook de woning van wijlen Maurice Menten tegen de vlakte. Deze had daar zijn leven lang gewoond.

Aan de overkant van de omleiding verdween de woning van wijlen Jules Vanderbeeken, hem vernoemen we op de volgende bladzijde. Het maakte van die buurt een soort van maanlandschap. Ook de opslagplaatsen van Jean en Jacky Boussier gingen neer onder de sloophammers.

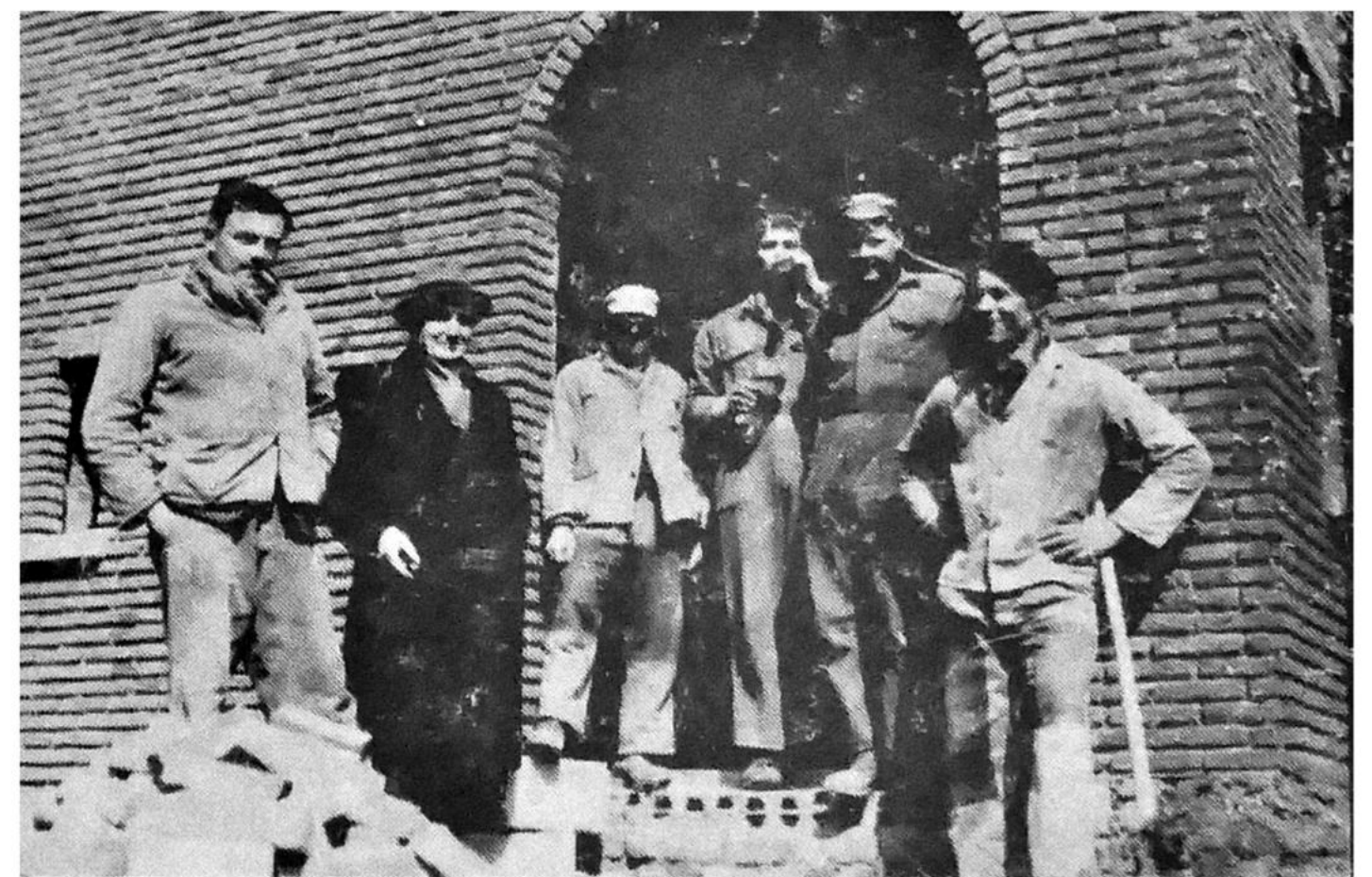
Jules Vanderbeeken

Jules is dus een van de gebroeders Vanderbeeken waarvan er meerdere de politieke microbe hadden, maar niet allemaal dezelfde politieke partij kozen.

Jules was ingenieur en architect en verbleef vele jaren in Antwerpen om dan terug te komen in Borgloon. Hij zetelde in de gemeenteraad als socialist, was voorzitter van de oudstrijders, want hij was vrijwilliger in de eerste oorlog geweest.

Hij bewoonde om de omweg een mooie landelijke woning. Na zijn overlijden heeft zijn echtgenote er nog lang alleen gewoond tot het huis omwille van geplande wegeniswerken onteigend en afgebroken werd.

Op de foto het huis waarvan nu niets meer te zien is en verder Jules Vanderbeeken op een bouwwerf samen met het personeel van wijlen aannemer Debaye.

Tante Kennes honderd!

In september 1971 waren er grote feestelijkheden naar aanleiding van het feit dat Marieke Kennes honderd werd.

Zij was nooit gehuwd maar genoot van een bijzonder goede gezondheid, was helder van geest en kon boeiend vertellen van vroeger. Zij had ooit een vrijer in Tongeren maar omdat die uitweek naar het buitenland en zij het avontuur niet aandurfde geraakte de vrijage af. Zij overleed op 18 januari 1973.

En zeggen dat wanneer ze kind was, en een zwak gestel had, de dokters voorspelden dat ze heel veel geluk en goede zorgen zou moeten hebben om de vijftig te halen. Hoe ook een dokter zich kan vergissen.

De laatste tientallen jaren van haar leven werd ze als een prinses verzorgd en wist dat ook te waarderen. Voor heel de wijk was ze tante Kennes.

Op de foto zien we haar samen met leden van de gemeenteraad en wijlen gouverneur Roppe die haar zelf was komen gelukwensen.

Een dag te laat

Hendrik, Ulrich Verbeke was geen geboren Loonenaar, zijn vader was er rijkswachter, en hij groeide op in Borgloon.

Hij trok zeer jong naar het leger en werd bevorderd tot adjudant. Hij diende bij 2e regiment grenadiers, en was aan het front samen met zijn vader en zijn broeder. Hij had aan het front een dienststaat van 51 maanden, wanneer hij op 10 november 1918 enkele uren voor de wapenstilstand sneuvelde in Eecke.

Hij kreeg meerdere onderscheidingen en werd eerst begraven in Simmeracke en later in Petegem.

Mauritz Alofs

We willen het boekje afsluiten met een hommage aan Mauritz Alofs omdat hij een buitengewoon student was geweest, eerst in het Atheneum van Tongeren en dan aan de Vrije Universiteit van Brussel.

Hij was de zoon van de echtelingen Joseph Alofs Wijn-gaard die beiden hoofd waren van de gemeentelijke jongens- en meisjesschool.

Op litterair gebied had Mauritz reeds naam en faam gemaakt, maar door de oorlog 1914-1918 werden zijn studies onderbroken gezien hij vrijwilliger werd bij het Belgisch leger.

Hij was geboren op 17 maart 1894.

Op 17 december 1916 lag zijn eenheid in tweede positie maar gezien er bressen geslagen waren, werd zijn eenheid opgeroepen.

Het was een zeer gevaarlijke opdracht gezien de Duitse eenheden hoger gelegen waren en de Belgen voor zich zagen.

Bij hun opdracht werd Mauritz Alofs zwaar gewond maar toch gaf hij verdere onderrichtingen aan zijn manschappen een hij zich liet afvoeren naar het ziekenhuis Depage in De Panne.

Daar konden de geneesheren niets meer voor hem doen en hij overleed in het ziekenhuis.

Twee dagen later werd hij in een koude vrieslucht, in aanwezigheid van zijn broer Frantz begraven op de militaire begraafplaats van Adinkerke.

Over de figuur van Mauritz Alofs verscheen er in 1963 een boekje van de hand van wijlen Camille Baillien uit Tongeren.

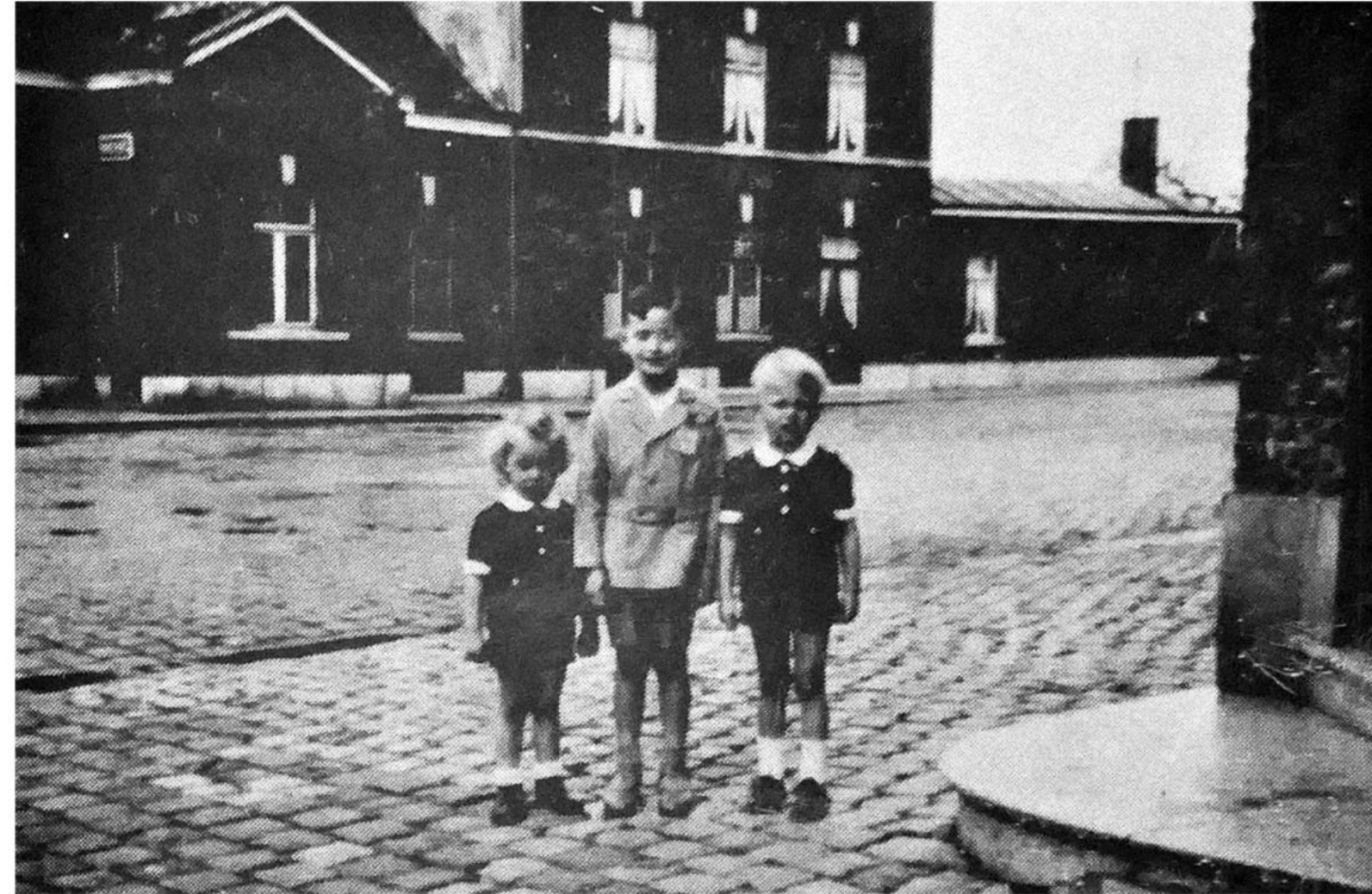
Men zou alleen kunnen zeggen "warm aanbevolen" voor zo ver het boekje nog te vinden is.

De statiewijk

De statie is altijd zo wat een republiek geweest, elders vertellen we over de president. Maar hier hebben we toch een oud beeld, met de tram die kort na de oorlog uit de rails vloog, tegen het station opbeukte en waarbij een dode viel.

Hier op de beelden hebben we het stationsplein met de statie waar dagelijks honderden reizigers in en uit liepen. Op dat moment werkten honderden in de Luikse mijnen en fabrieken en zij deden de verplaatsingen allemaal met de trein.

Het station werd na het afschaffen van de treinverbinding Tienen-Tongeren nog enkele tijd verhuurd. Er was een liefhebber om het zeer stevig en degelijk gebouw te kopen maar dat wilde de N M B S niet. Verhuren kon met uiteindelijk gevolg dat het gebouw een krot werd en uiteindelijk afgebroken werd. Op deze beelden heeft men het stationsgebouw, de stoomtram van de lijn Oreye Borgloon Hasselt en het klein gebouw langs het spoor dat ook tot het geheel van het stationswerk behoorde.

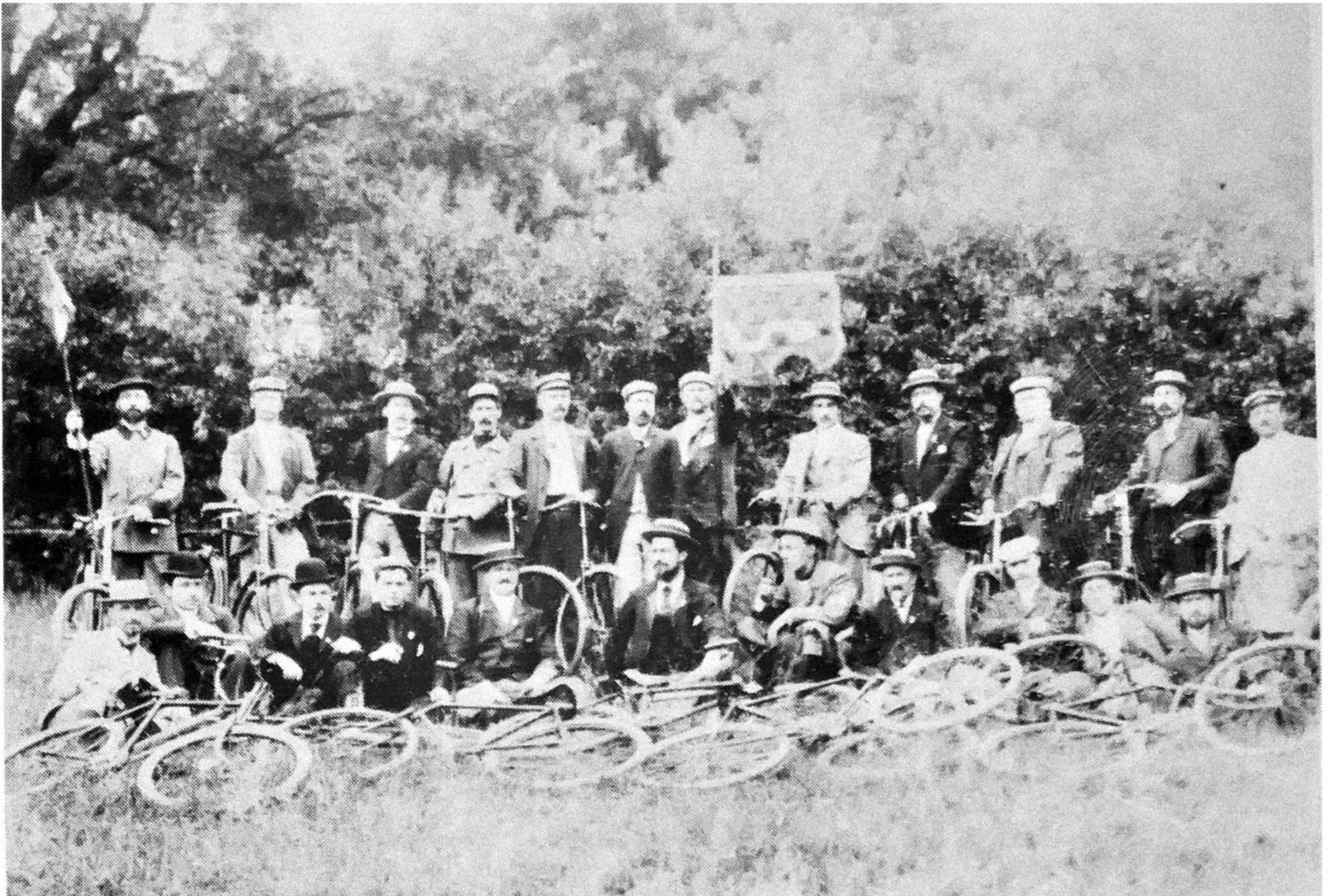
De Veloclub van 1898

Wie in die jaren een velo had, want een fiets kende men niet behoorde al tot de gelukkigen of tot de meer begoe-den die zulk bedrag konden besteden aan een velo. Ook toen bestonden er een soort van toeristenclubs die sa-men uitstappen maakten en tevens de kans kregen om onderweg de kelen te gaan smeren.

Dat is de vélclub van 1898 en het is duidelijk dat van heel die groep niemand meer in leven is.

En alle namen achterhalen bleek onbegonnen werk. Toch kan men zeggen dat volgende heren op de foto voorkomen:

Joseph Wijnants, Edmond Deploige, notaris Roberti, Djanske Daris, Joseph Proesmans, Constant Deploige, Joseph Alofs, Emile Schoutaert, Jefke Groven, Jean Di-rickx (oud burgemeester), Prosper Arnauts, Victor Ro-berti, Henri Wijnants, Frans Hubo, Oscar Fouarge, grandpère Claessen, Jean Teuchies (de baas). Of ze ook gesponserd werden denken we niet, iedereen zal wel hebben moeten instaan voor eigen materiaal.

De Veloclub van 1898

Wie in die jaren een velo had, want een fiets kende men niet behoorde al tot de gelukkigen of tot de meer begoeften die zulk bedrag konden besteden aan een velo. Ook toen bestonden er een soort van toeristenclubs die samen uitstappen maakten en tevens de kans kregen om onderweg de kelen te gaan smeren.

Dat is de véloclub van 1898 en het is duidelijk dat van heel die groep niemand meer in leven is.

En alle namen achterhalen bleek onbegonnen werk. Toch kan men zeggen dat volgende heren op de foto voorkomen:

Joseph Wijnants, Edmond Deploige, notaris Roberti, Djanske Daris, Joseph Proesmans, Constant Deploige, Joseph Alofs, Emile Schoutaert, Jefke Groven, Jean Dirickx (oud burgemeester), Prosper Arnauts, Victor Roberti, Henri Wijnants, Frans Hubo, Oscar Fouarge, grandpère Claessen, Jean Teuchies (de baas). Of ze ook gesponserd werden denken we niet, iedereen zal wel hebben moeten instaan voor eigen materiaal.

